

1   sreda, 09.12.2009.

2   [Otvorena sednica]

3   [Optuženi su ušli u sudnicu]

4   ... Početak u 09.08h

5   SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

6   Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

7   Izvolite sjesti.

8   GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude i dobro jutro

9 svima u sudnici. Predmet IT-08-91-T *Tužitelj protiv Miće Stanišića i Stojana*

10 *Župljanina*.

11   SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala Vam. Dobro jutro svima. Molim

12 strane u postupku da se predstave.

13   G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, Tužiteljstvo - Gerard Dobbyn

14 i Joanna Korner, te Jasmina Bošnjaković kao referentica.

15   G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Slobodan

16 Zečević, Eugene O'Sullivan i Paula Lynch, Obrana Stanišića.

17   G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Igor Pantelić i

18 Dragan Krgović, Obrana Stojana Župljanina.

19   SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala. Gospodine poslužitelju, molim

20 Vas, dovedite ponovo svjedoka.

21   GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, do toga, ja ne bih htjela

22 odlagati posao, no htjela bih postaviti pitanje u vezi sa zajedničkim zahtevom

23 Optuže i Obrane u vezi s procedurom u pogledu prihvaćanja dokumenata. Posebice u

24 vezi, časni Sude, onoga što smo jučer govorili, dokumenata za Sanski Most.

25   SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da li Vi to radite sada ili nas

26

27

28

29

30

1 upozoravate da ćete to nešto kasnije napraviti?

2 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Ja sam samo htjela to kazati sada, jer
3 Vi ste već zatražili da svjedok uđe, a i mislila sam da ću kasnije se time
4 baviti. Hvala.

5 [Svedok je pristupio svedočenju]

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Zečević

7 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

8 SVEDOK: DOROTHEA HANSON [nastavak]

9 Unakrsno ispituje g. Zečević: [nastavak]

10 [Odbrana ispituje putem prevodioca]

11 P: Dobro jutro, gospođo Hanson:

12 O: Dobro jutro.

13 P: Gospođo Hanson, juče smo... juče smo razgovarali o Vašem ovom
14 izveštaju. Kako je došlo do izveštaja. Na jednom mestu juče ste rekli da ste Vi
15 pripremili *memo* za tužilački tim koji je vodio Krajišnikov slučaj. Sećate se
16 toga?

17 O: Da.

18 P: Ako ja dobro shvatam, to znači da ste Vi radili u okviru
19 Krajišnikovog tima u Tužilaštvu, zar ne?

20 O: Da, tako je.

21 P: I, ako sam takođe dobro shvatio, kada ste Vi dostavili njima *memo* o
22 ovim kriznim štabovima, njima se to dopalo i onda su odlučili da Vam daju
23 instrukciju da napišete izveštaj i da zastupate taj izveštaj kao ekspert. Zar
24 ne?

25 O: Da.

26 P: Siguran sam da su Vam prilikom davanja te instrukcije sugerisali i
27 kakvu formu izveštaj mora da sadrži, na šta treba da obratite posebnu pažnju kad
28 ga pitate */sic/*, zar ne? Kad ga budete pisali, zar ne?

29

30

1 O: Što se tiče forme, uglavnom se radilo o pitanju formalne
2 prezentacije, poput bilješki na margini lista, odnosno fusnotama i drugim
3 bilješkama. No, ne sjećam se da sam dobila previše podataka, da su mi previše
4 govorili u vezi s temama na koje se treba tada usredotočiti. Mislim, da su oni
5 mislili da sam ja zadovoljila sve teme koje sam obradila. Svakako su se vodile
6 rasprave u vezi s promjenom memoranduma u izvještaj vještaka. I takve stvari,
7 sadržaj, više bilješki, više fusnota i tako.

8 P: Juče ste nam takođe rekli, mislim na stranici četres... 40, 44, tako...
9 da ste kolegama iz Tužilaštva skretali pažnju na dokumente koji ne podržavaju
10 njihovu teoriju "slučaja". Sećate se toga?

11 O: Da. Da, to je u okviru mogega posla, ja to radim cijelo vrijeme.

12 P: Možete li da nam identifikujete te dokumente koji ne podržavaju
13 teoriju "slučaja" Tužilaštva u Vaše nalazu?

14 O: Ja sam u izvještaju uputila na razlike u obrascu, ali pokušavam se
15 prisjetiti jesam li pronašla dokumente konkretno od kriznih štabova, zato jer
16 sam proučavala puno različitih dokumenata kao član tima.

17 P: Gospođo Hanson, ako kažete da postoje dokumenti koji ne podržavaju
18 teoriju Tužilaštva na koje ste Vi skretali pažnju tužiocima prilikom Vašeg rada
19 na pripremanju ovog ekspertskeg izveštaja, ja Vas pitam možete li da mi kažete
20 koji su to dokumenti koji se nalaze u Vašem ovom izveštaju? Da nam
21 specificirate.

22 O: Nisu u mome izvještaju, ali ja sam na to tužiteljskom timu skrenula
23 pažnju.

24 P: Aha. Znači, ti dokumenti koji ne podržavaju teoriju "slučaja"
25 Tužilaštva nisu u tuž... u ovom Vašem izveštaju. Vi ste skrenuli pažnju Tužilaštvu

26

27

28

29

30

1 na njih, ali ih niste, ponavljam, uveli u ovaj Vaš ekspertski izveštaj. Zar ne
2 mislite da je dužnost eksperta, u skladu s pravilima ovog Suda, da pomogne Sudu
3 da dođe do saznanja o činjenicama koje Sudu nisu poznate na objektivan način?

4 O: Ja smatram da je to svakako dužnost vještaka. Naime, da Sudu pomogne
5 i to tako što će predočiti činjenice na objektivan način.

6 P: Pa, kako mislite da... da se činjenice predočavaju na objektivan način,
7 ukoliko one činjenica za koje Vi smatrate da ne podržavaju teoriju Tužilaštva
8 nisu našle mesta u Vašem izveštaju? Kako je onda taj izveštaj objektivan?

9 O: Ja nisam našla nijedan dokument koji značajno mijenja moje shvaćanje
10 obrasca dokaza, kako sam objasnila u izvještaju. Kako sam i rekla, za vrijeme
11 proučavanja dokumenata, ja znam da je jedna od mojih dužnosti izvijestiti
12 tužitelja o dokumentima koji bi potencijalno mogli ulaziti u okvir pravila 68.
13 Ja nisam pravnica, tako da moj posao nije da o tome donosim odluku, da li je
14 nešto po pravilu 68 ili nije. Ali, ja nisam naišla na ništa dovoljno značajno da
15 bih promijenila svoje razumijevanje dokumenata kojima se koristim.

16 P: Složićete se sa mnom da o značaju tih dokumenata u krajnoj
17 konsekvenci odluku donosi Sudsko veće, zar ne?

18 O: Koliko ja shvaćam, Vijeće jedino može donijeti odluku u vezi s
19 dokumentima koji mu predočavaju. Dio mojega posla je pomoći Tužiteljstvu pri
20 pronalasku dokumenata koji bi eventualno trebali biti objelodanjeni temeljem
21 pravila 68.

22 P: Ja Vas razumem to. Nego, ključno je pitanje upravo ovo. Obzirom da...
23 da Sudsko veće odlučuje na bazi dokaza koji su prezentirani ovde, ključno je da

24
25
26
27
28
29
30

1 li Vi smatrate da, kao veštak, Vaša dužnost nije da prezentirate Sudu svu
2 dokumentaciju, čak i dokumentaciju koja ne podržava teoriju Tužilaštva, ili Vi
3 smatrate da je dovoljno što ste izvestili tužioce da se radi potencijalno o
4 dokumentu po članu 68 koji bi trebao biti otvoren Odbrani? Samo je to pitanje.
5 Šta je Vaš stav?

6 O: Ja nikako ne mogu Sudu predočiti sve dokumente, svu dokumentaciju,
7 čak ni onu koja je relevantna za krizne štabove. Moj je posao, kao vještaka,
8 napraviti jedan odabir. Moj je posao, kao vještaka, pogledati svu dokumentaciju
9 kako bih utvrdila obrazac. I, ukoliko postoji dosljedan obrazac, koji ukazuje da
10 je jedno područje mojih zaključaka, sasvim pogrešan na osnovi dokumenata koji
11 tomu proturječe, onda bih ja svakako mogla ponovno napisati izvještaj i to iz
12 njega izbaciti. Ali, ja nisam pronašla nijedan dosljedni korpus dokaznih
13 materijala koji bi bio u suprotnosti onome što sam ja napisala. Upravo suprotno,
14 kada se pogledaju desetine tisuća dokumenata, a tisuće od njih su iz kriznih
15 štabova, ja sam načinila odabir koji sam mislila da najbolje prikazuje taj
16 obrazac koji sam vidjela u dokazima. Ja sam zasnovala svoj izvještaj na
17 dokaznome materijalu koji sam pronašla. Prema tome, nisam počela sa zaključcima,
18 pa onda predočavala dokumente. Sasvim suprotno.

19 P: Dobro. Hvala Vam, gospođo Hanson, na tom razjašnjenju. Sad ćemo proći
20 kroz neke dokumente po... o kojima ja mislim da su... da je... da ste ih sigurno imali
21 u vidu, ali Vas zbog nekog razloga nisu se našli u Vašem izvještaju /sic/.

22 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Moraću da ponovim. *Do we have translation*
23 *now?* Moraću da ponovim.

24 P: Gospođo Hanson, hvala Vam na ovom razjašnjenju. Ja ću sada
25
26
27
28
29
30

1 pokušati da Vam pokažem neke dokumente koji mislim da su Vam bili dostupni, ali
2 da zbog nekog razloga nisu se našli u Vašem izveštaju, a mislim da značajno
3 utiču na istinitost Vaših stavova i Vaših tvrdnji u izveštaju.

4 Pis... pitao sam Vas juče o tome da li ste kolegama iz Tužilaštva
5 predočili kontekst u kome je izdato Uputstvo od 19. decembra 1991. godine. Radi
6 se o dokumentu P69. Ako možemo da ga imamo na monitorima, molim Vas? Sećate se
7 tog pitanja mog?

8 O: Da, sjećam se pitanja. Dio mogega posla kao analitičara u timu za
9 proučavanje političkog vodstva i vojnog je zapravo napraviti jedan pregled,
10 povijesni, i to dati Tužiteljstvu. Konkretno, moj zadatak u pogledu kriznih
11 štabova bio je predočiti izvještaj o formiranju i djelovanju kriznih štabova
12 bosanskih Srba. No, u drugim dijelova svojega posla ja objašnjavam i povijesni
13 kontekst.

14 P: Dobro. Da li ćete se složiti sa mnom - ja Vas molim da samo kratko
15 odgovarate sa da ili ne, ja ću Vam pročitati par događaja i činjenica za koje ja
16 smatram da su značajne za kontekst u kome se ovo Uputstvo daje - da li smatrate
17 da je značajno za kontekst u kome se izdaju uputstva de... 19. decembra, neustavna
18 Deklaracija o suverenitetu doneta od strane Skupštine Bosne i Hercegovine 15.
19 oktobra 1991. godine? Da ili ne?

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, prije nego što uđete
21 u detalje dokumenata. Gospođu Hanson, postoji li proceduralno ili pak
22 administrativno neko sredstvo izdvajanja, odnosno izoliranja Vašega posla kao
23 vještaka od Vašeg uobičajenog posla u Tužiteljstvu?

24

25

26

27

28

29

30

1   GĐA. SVEDOK: Kada je utvrđeno da je moj izvještaj vještaka, onda u ovome
2 slučaju su poduzeti vrlo konkretni koraci, tako da ja više nisam mogla
3 prisustvovati na sastancima, nisam razgovarala više s ljudima iz tima o ovom
4 predmetu. Ja bih dobivala konkretna pitanja na koja treba dati odgovore, no nije
5 mi rečeno na koji način oni imaju veze i koliko su vezani s ovim predmetom, kada
6 je utvrđeno da sam ja vještak.

7   SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.

8   Gospodine Zečeviću, nastavite.

9   G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]

10   P: U svetlu pitanja časnog Suda, da Vas pitam još jednu stvar. Vi ste
11 rekli da je Vaš prvi izveštaj nastao od memoranduma koji ste napisali kao deo
12 Krajišnikovog tima, a onda su tužioci koji su vodili taj predmet zatražili od
13 Vas da to napišete u... kao izveštaj. I to je Vaš bazični izveštaj, zar ne?

14   O: Da.

15   P: I onda ste... Onda taj bazični izveštaj iz *Krajišnika*, Vi ste dopunili,
16 *updateovali*, da tako kažem, za potrebe ovog predmeta i na kraju poslednja, čini
17 mi se, verzija je za potrebe *Karadžićevog* predmeta, zar ne?

18   O: Nakon što sam dovršila izvještaj vještaka za predmet *Krajišnik*, ja
19 sam ga nastavila ažurirati na osnovi materijala i dokumenata za koje sam
20 saznala. To je zapravo bio jedan trajni projekt i ja još nisam bila ni
21 obaviještena od tima *Stanišić/Župljanin* da će oni trebati moj izvještaj za iskaz
22 vještaka, nego je jednostavno jedan od mojih svakodnevnih poslova da svoje
23 izvještaje stalno ažuriram. Dakle, prošlo je par godina i onda su ljudi iz tima

24

25

26

27

28

29

30

1 *Stanišić/Župljanin* kazali da žele se služiti mojim izvještajem i onda sam dobila
2 jedan određeni cilj za pisanje istoga. Ali, to je zapravo bio jedan proces u
3 trajanju. I da, naravno, postoji jedna verzija koju sam dalje prilagodila,
4 odnosno ažurirala za predmet *Karadžić*.

5 O: Gospođo Hanson, zar nije istina da ste Vi uradili jedan izvještaj za...
6 za *Župlja*... za *Stanišić* predmet, pa ste ga posle naknadno *updatovali* u, mislim u
7 aprilu 2008. godine? Zar ne?

8 O: Kao što sam i rekla, ovaj izvještaj za ovaj predmet zasniva se na
9 mojoj stalnoj reviziji i ažuriranju izvještaja. Kako je bio napisan za predmet
10 *Krajišnik*, tako da ne razumijem baš...

11 P: Gospođo, sad ću Vam objasniti. Vi ste u 2006. ili 2007. godini
12 napravili izveštaj, Vaš izveštaj o kriznim štabovima za potrebe predmeta *Mićo*
13 *Stanišić*, prvu verziju. Ova verzija o kojoj danas pričamo je verzija od 15.
14 februara 2008., znači pre nešto više od godinu dana.

15 O: Ja znam da je ova verzija, koja je pred nama, ono zapravo što sam
16 napisala u 2. mjesecu 2008. Ja se u ovome trenutku ne sjećam je li postojala
17 nekakva verzija iz 2006. ili 2007. Kako sam rekla, izvještaj iz predmeta
18 *Krajišnik* je onaj kojega sam prvotno napisala 2002. i stalno ga doradivala. Ja
19 se ne sjećam da sam nešto za tužiteljski tim u predmetu *Stanišić* pisala 2006.
20 ili 2007.

21 P: I dobro, da zaključimo, bez obzira da li se sećate ili ne. Da li Vi
22 nama ovde tvrdite da nikakve instrukcije ili sugestije od strane tima
23 *Stanišić/Župljanin* niste dobili u pravcu us... us... u smislu direkcije koju treba
24 da zauzmete u odnosu na Vaš izveštaj za taj predmet?

25 O: Ja sam dobila neke usmene upute. Naime, bilo je rečeno da bi bilo
26 logično proširiti ovaj izvještaj - dio koji se odnosi na policiju - zato što je

27

28

29

30

1 bio vrlo kratak u prvotnom izvještaju. Dobila sam popis općina iz optužnice uz
2 naznaku da bi bilo dobro izvući primjere iz tih općina gdje je to moguće. Ja
3 nisam dobila neke pisane zadatke, kako sam dobila u predmetu *Karadžić*. Ali,
4 uglavnom, dakle, je to bilo iz razgovora s nekadašnjom tužiteljicom Annom
5 Richerovom.

6 P: Mislite na gospođu Annu Richterovu, zar ne?

7 O: Da, da. Tako sam i rekla.

8 P: Znači, ako sam dobro shvatio, Vi niste dobili... Vi niste dobili
9 pismene intra... instrukcije, ali ste dobili instrukcije, da kažem, oralno i... i na
10 bazi njih ste prilagodili Vaš izveštaj, zar ne?

11 O: Na osnovi razgovora usmenih, dakle, i prijedloga, ja sam se
12 detaljnije bavila policijom, odnosno problemom policije. Pogledala sam još
13 nekoliko policijskih dokumenata i iz primjera koje sam već imala u fusnotama
14 stavila sam veći naglasak u tekstu na te primjere iz općina koje se obrađuju u
15 optužnici. Ja nisam promijenila svoje zaključke, ili pak tvrdnje. I to ni na
16 koji temeljiti način, tu je jednostavno se radilo o jednoj glavnoj promjeni,
17 odnosno boljoj organizaciji posla. Ali ja sam, zapravo, već i radila na sebi i
18 nešto više sam pozornosti posvetila ovome dijelu koji se bavi policijom.

19 P: A zar nije istina, gospođo, da ste Vi u suštini zaključke koje ste
20 doneli u *Krajišnikovom* predmetu samo proširili na policiju na taj način što ste
21 u skladu s već postignutim zaključcima tumačili dokumenta koja se odnose na
22 policiju, uključujući i Zakon o unutrašnjim poslovima, da ili ne?

23 O: Zaključci koje sam već donijela zasnovani su na dokumentima. Ja sam
24 dokumente pogledala još jednom i napisala zaključke. Ali, svakako, ja nisam te

25

26

27

28

29

30

1 dokumente gledala, odnosno proučavala u smislu dokazivanja već postojećih
2 zaključaka. Ja svoje zaključke donosim uvijek na osnovi dokumentarnih dokaza.

3 P: Hvala Vam. Dobro, da se vratimo na kontekst dokumenta P69.

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ako možemo da dobijemo P69 na monitorima,
5 molim? Je li postoji neki... a-ha? Hvala.

6 P: Gospođo Hanson, znači razgovarali smo o kontekstu u... događaja o
7 kojima se ovaj dokument... u kojima je ovaj dokument nastao 19. decembra. Ja sam
8 Vas pitao da li ste... da li smatrate da je u kontekstu tog događaja... u kontekstu
9 tog Uputstva i postojanja neustavne, odnosno donošenje neustavne Deklaracije o
10 suverenitetu od 15. oktobra 1991. godine u Skupštini Bosne i Hercegovine. Molio
11 sam Vas da odgovorite sa da ili ne. Da li jeste ili ne, po Vašem mišljenju?

12 O: Ja Vam ne mogu odgovoriti na to pitanje, zato što nisam u mogućnosti
13 suditi o ustavnosti ili pak neustavnosti. Koliko ja znam, nije bilo direktno
14 proglašenje nezavisnosti, nego je bio jedan memorandum o suverenosti i ja sam
15 smatrala da je to jedan od događaja, i - zapravo u tumačenju toga memoranduma o
16 suverenitetu - smatrala sam da je to jedan od događaja koji je bio dijelom svega
17 što je dovelo do sukoba, dio problema s kojima se Bosna u to vrijeme suočavala.

18 P: Hvala Vam. Da li, po Vašem mišljenju, uticaj na kontekst u kome se
19 donosi Uputstvo od 19. decembra je i činjenica da je potpisan plan o mirnom
20 rešenju Jugoslovenske krize od strane lorda Carringtona i Cyrusa Vancea, 25.
21 novembra 1991. godine?

22 O: Svakako je to bio dio općega političkog konteksta iz tog vremena.

23 P: Zna li da je 9. decembra 1991. godine bio nastavak konferencije o
24
25
26
27
28
29
30

1 Jugoslaviji upravo ovde u... u Hagu u -
2 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se što prekidam kolegu, ali
3 došlo je do problema u zapisniku. Naime, na stranici 10. u 9. retku, naime, tamo
4 piše "koliko ja shvaćam, nije to dio prokuplje...janje suvereniteta".
5 Meni to nema smisla, dajte molim Vas da to pojasnimo.
6 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]
7 P: Ja mislim da ste, gospođo Hanson, rekli da to nije bilo direktna -
8 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude.
9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ja mislim da je zapisnik napisan
10 točno. Nije?
11 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Još uvijek piše "janje", časni Sude.
12 PREVODILAC: Gospodin Pantelić nema uključen mikrofona.
13 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Mogu li ja to pojasniti, časni Sude.
14 SVEDOK: Proglašenje.
15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]
16 P: Vi ste rekli da... da nije bilo direktno proglašenje, nego je to bila
17 Deklaracija o suverenosti, zar ne? Memorandum?
18 O: Memorandum, da. Ali, riječ koja je ovdje problematična je riječ
19 "proglašenje".
20 P: Hvala Vam. Znači, moje pitanje pre toga je bilo da li znate da je 9.
21 decembra 1991. godine došlo do nastavka konferencije o Jugoslaviji, ovde u Hagu?
22 O: Ja ne znam točan datum, ali svakako znam da je negdje u ovo doba
23 godine, u tom mjesecu, konferencija bila u tijeku.
24 P: Da li se... da li se sećate izjave nemačke Vlade od 14. decembra 1991.
25
26
27
28
29
30

1 godine u kojoj nemačka Vlada i pored, uprkos upozorenja Generalnog sekretara de
2 Cuellara, u to vreme, izjavljuje da neće odustati od priznanja Slovenije i
3 Hrvatske, čime je faktički minirana ova konferencija o Jugoslaviji, ovde u Hagu?
4 Je l' se sećate toga?

5 O: Ja nisam upoznata s tom konkretnom izjavom. No, znam za opću politiku
6 njemačkih vlasti u to vrijeme. No sad, da li je to nužno miniralo mirovne
7 napore, to ne mogu odgovoriti. Odnosno, ne bih se zapravo složila da je to nužno
8 značilo da su srušena sva nastojanja da se postigne mirovno rješenje.

9 P: Gospođo Hanson, Vama je poznato da je 17. decembra 1991. godine Savet
10 ministara Evropske unije doneo novu Deklaraciju o Jugoslaviji? I da je tada
11 odlučio da će priznati nezavisnost svim jugoslovenskim republikama koje prihvate
12 Deklaraciju o kriterijumima za priznavanje novih država u istočnoj Evropi i s...a...
13 Socijalistič... ovom SSSR, s tim da im se zahtjev za priznanje uputi do 23.
14 decembra 1991. godine, a obećali su datum priznanja kao 15. januar 1992? Je l'
15 Vam to poznato? Da li Vam je to poznato, ta odluka Saveta ministara EU?

16 O: Općenito mi je poznata, ali nisu mi poznati konkretni detalji,
17 izrazi, niti datumi, odnosno rokovi.

18 P: Da li Vam je poznato, pošto ste istoričar po profesiji, trebalo je da
19 jeste, da je istoga dana, znači 17. decembra, kada je doneta ova Deklaracija
20 Saveta ministara, predsednik Izetbegović izjavio da će Bosna i Hercegovina
21 definitivno tražiti priznanje nezavisnosti? Je l' Vam to poznato?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja opet moram kazati da ne znam točan datum, ali mi je poznata
2 njegova izjava u tom smislu.

3 P: Da li Vam je poznato da je Predsedništvo Bosne i Hercegovine, kao
4 najviši organ, zaista i pored protivljenja članova Predsedništva predstavnika
5 srpskog naroda, zaista donelo takvu odluku 20. decembra 1991. godine, i Vlada
6 Bosne i Hercegovine je formalno zatražila priznanje nezavisnosti? Je l' Vam to
7 poznato?

8 O: I opet, nisam sigurna u pogledu konkretnoga datuma, ali mislim da se
9 to, općenito govoreći, slaže s mojim znanjem. Da.

10 P: A, je l' Vam poznato da je ta odluka Vlade Bosne i Hercegovine o
11 formalnom traženju priznanja nezavisnosti doneta prostom većinom, 12 za, 12
12 ministara za, a 8 protiv? Je l' Vam to poznato?

13 O: Ne, to ne znam. Naime, nisu mi poznati proceduralni detalji te
14 odluke.

15 P: Poslednje, što ja mislim da je značajno za kontekst ovog Uputstva o
16 kome sam pričao, o kome pričamo, je činjenica da je 23. decembra 1991. godine,
17 zaista nemačka Vlada unilateralno, ne čekajući ostale članice Evropske unije
18 priznala nezavisnost Hrvatske i Slovenije. I to je čak, kao opet kuriozitet, čak
19 tri nedelje pre nego što je Vatikan priznao nezavisnost ove dve republike. Je l'
20 Vam to poznato?

21 O: I opet, nisu mi poznati konkretni datumi, no znam da je negdje u to
22 vrijeme Vlada Njemačke unilateralno priznala ove dvije zemlje.

23 P: Da li ste Vi Vašim kolegama iz Tužilaštva signalizirali na kontekst,
24 na ovaj kontekst o kome smo malopre razg... govorili i ove događaje u kojima je

25
26
27
28
29
30

1 ovo Uputstvo SDS od 19. decembra doneto? Da ili ne?

2 O: Naš je posao u timu, odnosno dio našega posla, da budemo sigurni da
3 tužitelji znaju povijesni kontekst. Međunarodni pregovori nisu bili dio mogega
4 područja ekspertize, mogega posla. Ali, svakako drugi članovi tima su o tome
5 izvijestili Tužiteljstvo.

6 P: Pa dobro, 'ajde da Vas pitam onda konkretnije. Vi ste historičar,
7 politički analitičar, uradili ste ovaj izveštaj. Kažete da imate dovoljno znanja
8 da... da možete da date ekspertske izveštaj o kriznim štabovima. Vi tvrdite da je
9 ovaj dokument osnovni dokument...ovaj dokument varijanta "A" i "B" za formiranje
10 tih kriznih štabova. Recite li... recite mi, da li po Vašem mišljenju uticaj na
11 donošenje takvog jednog Uputstva imaju sve ove činjenice o kojima smo sada
12 pričali?

13 O: Može se zamisliti, ali samo širi povijesni kontekst ovoga dokumenta
14 odnosi se na referendum bosanskih Srba iz novembra. Ali, očito predočavanje bilo
15 kojega dokumenta, odnosno izrada bilo kojega dokumenta, će biti pod uticajem
16 povijesnoga konteksta u kojem nastane.

17 P: Al' zar ne mislite da su upravo ove činjenice i ova... ovaj... ovaj
18 historijski kontekst upravo bili ključan i osnovni razlog za donošenje ovog
19 Uputstva, zar ne?

20 O: Pitanje koje je mene brinulo nije bio toliko razlog usvajanja, nego
21 posljedice usvajanja toga dokumenta.

22 P: Pa znate, gospođo Hanson, kada se donosi neki dokument, mora da se
23 zna namera koja je bila, a Vi nameru... faktički, Vi kažete nama da Vi nameru
24 utvrđujete iz posledice a ne iz stvarne namere zbog koje je donet dokument, zar
25 ne? Mo... Ja Vas molim odgovorite vrlo kratko, da ili ne? Nije nikakav... nema
26 nikakve potrebe da dublje to objašnjavate.

27

28

29

30

1 O: Pa, ovo pitanje ima dva dijela. S jednim se slažem, ali s drugim ne,
2 tako da ne mogu onda odgovoriti samo sa da ili ne.

3 P: Dobro, onda izvol'te. Dajte Vaš odgovor.

4 O: Da. Potrebno je poznavati namjeru iza dokumenta, ako se dokument
5 analizira. U ovome slučaju, od mene se tražilo da se bavim formiranjem kriznih
6 štabova, a ne povijesnim kontekstom ovoga jednoga dokumenta. Ja sam, dakle,
7 proučavajući formiranje kriznih štabova bosanskih Srba došla do ovoga dokumenta,
8 dakle ušla sam tako u trag i zbog toga je on ušao u moj izvještaj.

9 P: Pa dobro. Ali, ako je jedan dokument nastao, Vi mora da... morate da
10 znate u kom je istorijskom kontekstu naš... nastao. I zbog čega je nastao. Ne
11 možete utvrđivati nastanak, odnosno razloge nastanka tog dokumenta, na bazi
12 posledica koje su se desile. Zar ne?

13 O: Niste u krivu. Ja se slažem da morate znati kontekst, ali to ne znači
14 da se sve onda mora to upisati u izvještaj o formiranju kriznih štabova i radu
15 kriznih štabova.

16 P: Znači, ako... ako Vas dobro shvatam, ovaj Vaš izveštaj s jedne strane
17 je ograničen, pre svega, na posledice koje su ti krizni štabovi, po Vašem
18 mišljenju, prouzrokovali. S druge strane, ograničen je dokumentima koje niste
19 prezentirali u ovom izvještaju; i s treće strane, ograničen je time što niste
20 stavili pravi istorijski kontekst kada je ovaj, koji je uticao na odnošenje
21 ključnog dokumenta iz ovog izveštaja. Zar ne?

22 O: Moj izvještaj ograničen je na moj zadatak, a to je bilo objasniti
23 formiranje i djelovanje kriznih štabova bosanskih Srba. S tim ciljem, ja sam
24 obuhvatila sve dokumente koje sam smatrala najreprezentativnijima,

25

26

27

28

29

30

1 najkorisnijima. A, nisam nastojala uvesti cijeli kontekst onoga što je bilo u
2 Bosni i Hercegovini krajem 1991.

3 P: Složit ćete se sa mnom, gospođo Hanson, da... da skratimo, da je istorija
4 veoma bitna za shvatanje zaključaka i određenih dokumenata, zar ne? Kad kažem
5 istorija, mislim na istorijski kontekst u kome se to dešava ili se ti dokumenti
6 donose.

7 O: Da.

8 P: 'Ajdemo malo da pogledamo ovaj dokument. Vi tvrdite - ako sam dobro
9 shvatio Vaš nalaz i Vaše dosadašnje stavove koje ste iznosili prilikom Vašeg
10 svedočenja u drugim predmetima - Vi tvrdite da je ovaj dokument osnovni dokument
11 koji je propisivao obrazac po kome su formirani krizni štabovi Srpske
12 demokratske stranke na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine u decembru mesecu
13 1991. godine. Tačno?

14 O: Kako sam jasno napisala u izvještaju, oni nisu osnovani posvuda u
15 decembru 1991., ali da. Ja ovaj dokument vidim kao temeljni dokument, kao
16 osnovni dokument za krizne štabove bosanskih Srba u decembru 1991. i početkom
17 1992.

18 P: Recite mi, gospođo Hanson, po... na bazi čla... paragrafa 19 Vašeg
19 izveštaja, ja sam zaključio da Vi smatrate ovaj dokument obaveznim uputstvom po
20 kome su Opštinski odbori postupali. Opštinski odbori SDS-a, zar ne? To je prva
21 stranica Vaše... Vašeg paragrafa 19, zar ne?

22 O: Mislim da su oni, koji su dobili, upute smatrali ih kao obvezujuće.

23 P: A imate li razloga, i na bazi čega, onda mislite da neki nisu dobili?
24 Ako sam Vas dobro shvatio...da neki Opštinski odbori SDS-a nisu dobili ovo
25 Uputstvo? Jesam Vas dobro shvatio?

26

27

28

29

30

1 O: Ja nisam u mogućnosti izvući zaključke o tome koliko ih je dobilo i
2 koliko ih nije dobilo. Ja znam da su zaprimljeni u mnogim općinama. Ja sam se
3 ograničila, naravno, na dokumentarne dokaze koji pokazuju one koje jesu dobile.
4 Naime, nema nekakvih dokumenata koji dokazuju "mi nismo dobili te upute".

5 Kako sam i kazala u svome izvještaju, nisu sve općine osnovale krizne
6 štabove u 12. mjesecu 1991., neke su to učinile puno kasnije. Je li to bilo zato
7 što nisu dobili upute, ili zato što nisu smatrale da te upute vrijede za njihovu
8 situaciju, to Vam ja ne mogu reći.

9 P: Ali, Vi tvrdite da su svi - ako sam dobro shvatio - svi odbori SDS-a,
10 svi Opštinski odbori SDS-a formirali krizne štabove? Zar ne?

11 O: Ne. Moja rečenica glasi ovako: "Da su Općinski odbori SDS-a dobili
12 uputstvo da formiraju krizne štabove, ali ja ne mogu tvrditi, niti tvrdim da su
13 oni to svi učinili." Zapravo, ja sasvim jasno u izvještaju kažem da, po svemu
14 sudeći, nisu neki to učinili, pa sve do negdje marta, i to do kraja marta.

15 P: Gospođo, ja Vas ne pitam za vreme kada su ga... kada su ga osnovali -
16 da li je januar, odnosno decembar, januar ili mart. Ja Vas pitam da li je Vaša
17 tvrdnja da su svi Opštinski odbori kadgod... SDS-a, znači, kadagod uopšte nije
18 bitno vreme, znači u... i u vremenskom periodu između decembra i aprila osnovali
19 krizne štabove? Da ili ne?

20 O: Ne. Ja to ne tvrdim, zato što ima puno općina kojima se nisam bavila,
21 za koje nemamo dokumentarnih dokaza. Ima puno općina koje nisu bile izravno
22 pogođene ratom ili koje, pak, nisu bile na spornome teritoriju, za kojih nemam
23 dokaza. Tako da to ne mogu tvrditi.

24 P: Ako Vas ja dobro shvatim... shvatam, znači, teritorije, po Vašem
25
26
27
28
29
30

1 mišljenju, koje nisu pogođene ratom, i koje b... nisu bile na spornim područjima,
2 one nisu sprovodile ovo Uputstvo o formiranju kriznih štabova. Zar ne?

3 O: Ne znam, zato što sam ograničena dokumentima... dakle, dokumentarnim
4 dokazima koje su u posjedu Tužiteljstva. A, ako neka općina nije bila ona općina
5 koja je predstavljala žarište te zbirke dokumenata, onda ja to ne mogu ni znati.

6 P: Pa čekajte, hoćete Vi nama da kažete da ste Vi kao ekspert Tužilaštva
7 gledali samo opštine koje su u optužnici, ili ste pokušavali da utvrdite da li
8 je... da li postoji neki generalni pristup na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine
9 ovim uputstvima?

10 O: Ja sam tražila jedan opći pristup na čitavome teritoriju. Međutim,
11 moje se istraživanje nužno ograničava na one dokumente koji se nalaze u posjedu
12 Tužiteljstva. Dakle, ja ne mogu sa sigurnošću tvrditi što se događalo po
13 općinama za koje dokumente nisam vidjela.

14 P: Pa Vi niste dokumente videli zato što je to bio Vaš izbor da ih ne
15 gledate, a ne zbog toga što nisu s... dostupni u tu... u arhivi Tužilaštva, zar ne?

16 O: Ja sam pogledala, ja sam tražila sve potencijalno relevantne
17 dokumente koji su u posjedu Tužiteljstva. Ja nisam odbacila nijednu općinu koja
18 nije u optužnici, samo zato što nije u optužnici; nego, jednostavno sam se
19 služila onim što mi je bilo na raspolaganju. I to sam radila prilično duboko i
20 dugo i to nekoliko godina, na osnovi svega što mi je bilo na raspolaganju.

21 P: Gospođo, moram da priznam da me zbunjujete. S jedne strane dajete
22 odgovor vrlo jasan, a onda posle, u pokušaju da ga obrazložite, odete u drugom

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pravcu. Ali, pošto ja nemam baš toliko vremena, neću se više baviti ovim.

2 Pogledajte preambulu ovog dokumenta P69, pod tačkom 1 i 2, Uputstva.

3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] To je na drugoj strani... drugoj strani e-
4 courta.

5 P: Zar nije tačno da ova prva i druga tačka objašnjavaju kontekst i
6 nameru Srpske demokratske stranke zbog kojih je ovo Uputstvo i sačinjeno? Da ili
7 ne.

8 O: Da.

9 P: Kada... pošto ste Vi ovo analizirali, složićete se sa mnom, kada
10 analiziramo jezik i termine koji se upotrebljavaju u dokumentu, specifično na
11 stranama 2 do 4 u e-courtu, odeljak drugi, varijanta "A", prvi stepen pod
12 tačkama od 1 do 11, vidite da termini se uglavnom odnose na... odnosno ukazuju na
13 pripremni karakter. Na primer, tačke 2, 5,7,9,10 i 11. Zar ne?

14 O: Prvi stepen je pripremni stepen. Tako je.

15 P: Hvala Vam. Isto važi i za varijantu "B", prvi stepen. Tačke, radi
16 reference to su tačke 2,5,8,9 i 10, zar ne?

17 O: Tako je.

18 P: Ako sam ja dobro razumeo, a Vi ste više čitali, siguran sam, ovaj
19 dokument od mene, suštinski obavez... obavezujućeg karaktera, u ovim pripremnim
20 instrukcijama su samo instrukcije za formiranje Kriznog štaba SDS-a i formiranje
21 Skupštine srpskog naroda na određenoj opštini. Zar ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Ja mislim da to ne postoji u prvom stepenu. Drugi element koji
2 opisuje takođe obavezno dežurstvo od 24 sata, što vidimo da je i sprovedeno na
3 delu u mnogim teritorijama gde je osnovan Krizni štab. Prema tome, ja smatram da
4 su svi koraci u prvom stepenu bili obavezujući za one koji su primili ovo
5 Uputstvo. Ja ne vidim da postoji bitna razlika u tekstu ili, pak, u njegovom
6 tumačenju, niti u dokumentima, da su oni pravili razliku i diferencirali ta
7 uputstva od ostalog dela Uputstva, odnosno prvog stepena.

8 P: Očigledno je došlo do nekog nerazumevanja oko prevoda. Složili ste sa
9 mnom da su uglavnom svi... sve... sve one instrukcije u prvom stepenu se odnose na
10 pripremne radnje, je li tako?

11 O: Tako je.

12 P: U drugom stepenu, jedino što je suštinski obavezujuće je formiranje -
13 samo momenat - formiranje Kriznog štaba i formiranje Skupštine opštine. Zar ne?

14 O: Ne. Formiranje Kriznog štaba i Skupštine su deo prvog stepena.

15 P: Dobro. U svakom slučaju, Vi tvrdite da je ovaj dokument i da je sve
16 što je rađeno povodom ovog dokumenta rađeno u strogoj tajnosti, zar ne?

17 O: Pokušavam da se prisetim. Znam da je to objavljeno. Dakle, proglas
18 Skupštinskih opština možda nisu bili tajno obavljani. To je zavisilo od opštine
19 do opštine, i mislim da nije sve bilo rađeno u strogoj poverljivosti. U periodu
20 o

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kome je reč, naravno. U decembru je veća verovatnoća da je to rađeno u strogoj
2 poverljivosti. Međutim, u martu već je bilo javnije. No, sasvim je jasno da je
3 dokument trebalo da ostane poverljiv. Da su izdavana tajna uputstva za sledeći
4 nivo. A, na naslovnoj stranici piše "strogo poverljivo".

5 P: Gospodo, Vi u Vašem... Vašem radu da ne sada, da ne, ovaj, citiram, na
6 najmanje 15 mesta kažete "ovo je rađeno u tajnosti", "iz tajnih organa postaju,"
7 ne znam "javni." I takve tvrdnje. Recite mi, vrlo Vas jasno pitam, da li je Vaš
8 stav da je ovo... da je ovo Uputstvo i ovo što je rađeno po Uputstvu rađeno u
9 tajnosti u toku decembra i januara meseca 1992. godine? Da ili ne.

10 O: Ovo Uputstvo je bilo tajno. Kao što sam rekla, moguće je da je neko
11 od proglašenja Skupština opština, nekih opština, bilo javno, dakle, da nije bilo
12 tajno, ali u celini govoreći ovo Uputstvo je smatrano poverljivog karaktera. A,
13 akcije koje su preduzimate, po onome što ja znam, nisu bile javno objavljivane.

14 P: Je l' Vi meni hoćete da kažete da je formirana neka Skupština srpske
15 opštine na tajni način? Je l' to Vaša tvrdnja?

16 O: Pa, ja sam se ograničila samo na one dokumente koje sam ja imala na
17 raspolaganju. Iz njih se vidi da su one opštine koje su osnovane, da je
18 objavljivano to osnivanje u nekim opštinama, a u nekima ne. Ali, nije javno

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 objavljeno da je to činjeno na osnovu ovog Uputstva. Dakle, Uputstvo je i dalje
2 ostalo tajno, međutim Skupštine opština su bile proglašavane, bez pominjanja tog
3 Uputstva.

4 P: Gospodo, ja... meni je sasvim jasno i ne morate to ponavljati. Vi ste
5 ograničili na jedan broj dokumenata koje ste gledali i to je sasvim jasno. Ja
6 Vas, uvek kada Vas pitam mislim samo na dokumente koje ste Vi imali u vidu. I
7 ponovo Vas pitam, vrlo jednostavno: imate li i jednu situaciju da mi kažete gde
8 je srpska Skupština opštine osnovana u tajnosti? Da ili ne? Ako nemate ili ne
9 možete da se setite, možete da kažete "ne mogu da se setim".

10 O: Ja sam videla dokumenta u kojima se proglašava osnivanje Skupštine.
11 Međutim, iz samih dokumenata ja nisam mogla zaključiti koliko je bio širok krug
12 distribuiranja tog dokumenta. Prema tome, ja ne mogu reći koliko je to bilo
13 javnog karaktera.

14 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Je l' možemo da pokažemo svedoku P437.

15 P: To je Vaš tabulator broj 4.

16 Juče ste komentarisali taj dokument.

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Znači P437.

18 P: To je zapisnik, Odluka, ustvari, o osnivanju Srpske opštine Zvornik.

19 Sećate se da ste juče komentarisali ovaj dokument s mojim uvaženim kolegom?

20 O: Da, sećam se.

21 P: Okey. I, čini mi se da ste čitali upravo preambulu ovog dokumenta,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gde između ostalog kaže... preambula dokumenta, gde između ostalog kaže: "Na
2 osnovu člana Ustava.. ", pa "odluke o teritorijama opštine". I člana 4 "Uputstva
3 o organizovanju i o delovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim
4 okolnostima" od 19. decembra 1991. godine, "Skupština opštine Zvornik"
5 "Skupština Srpske opštine Zvornik, na sednici održanoj donela je odluku". Je l'
6 vidite da se u ovoj Odluci pozivaju upravo na ovo Vaše, kako Vi kažete, navodno
7 tajno Uputstvo? Je l' vidite to?

8 O: Da, vidim to.

9 P: Hvala Vam. E sada, u tački 2... u tački 2 se sada određuje koje
10 područje opštine, postojeće opštine Zvornik predstavlja područje Srpske opštine
11 Zvornik, zar ne?

12 O: Da, neka područja, ne cela opština. Dakle, neka područja se izdvajaju
13 od postojeće opštine.

14 P: Pa da, to i piše u stavu 3, kaže: "Mesne zajednice, naseljena mesta i
15 delovi iz tačke 2 ove Odluke, se izdvajaju iz sastava opštine Zvornik." Je l'
16 tako? To piše u... u stavu 3.

17 Recite mi, na samom kraju, u stavu 9 ove Odluke, neposredno iznad
18 potpisa. To je poslednja strana. To je druga strana u *e-court*u, odnosno 4.
19 strana u *e-court*u. Izvinjavam se, pošto je... Da, hvala Vam.

20 Vidite pod... pod stavom 9 kaže:

21 "Ova Odluka stupa na snagu 8. dana od dana objavljivanja u listu srpskog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naroda *Javnost* i u *Biltenu Srpske opštine Zvornik*."

2   Znači, ne samo da je Odluka o osnivanju Srpske opštine Zvornik bila
3 apsolutno javna, nego, pošto u preambuli se i poziva na Uputstvo, znači
4 postojanje tog Uputstva je sasvim bila evidentna i javna stvar. Zar ne?

5   O: Nisam sigurna kada je ovaj Glasnik srpskog naroda objavljen, mislim
6 da je to objavljeno tek kasnije u proleće. Međutim, to jeste objavljeno u
7 *Javnosti*, da u tom smislu jeste javno. Slažem se.

8   P: Pa, gospođo, da bi Odluka o osnivanju sk... Skupštine stupila na snagu,
9 ona stupa 8. dana od dana objavljivanja, to piše u njoj. Znači, prvo mora da
10 bude javno objavljena, da bi stupila na snagu. Je li Vam to jasno?

11   O: Da.

12   P: E, hvala. Ja bih Vas molio samo za kratki komentar da bismo objasnili
13 sudijama kakav je koncept bio varijanta "A" i kakav je koncept bio varijanta
14 "B". Znači, ja ću Vam reći, a Vi nadam se da ćete se složiti sa mnom. Varijanta
15 "A" se odnosila na opštine sa nesumnjivom srpskom većinom, a varijanta "B" na
16 opštine gde su Srbi bili u manjini. Zar ne?

17   O: Nisam sigurna šta mislite pod tim "nesumnjiva većina", ali da
18 varijanta "A" jeste gde su Srbi bili u većini, a varijanta "B" gde su bili u
19 manjini.

20   P: E sada, u ovoj... varijanta "A" nije, mislim, sporna kao koncept, ali

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ova varijanta "B" je podrazumevala, znači, da teritorija postojeće opštine u
2 kojoj pripadnici srpskog naroda manjina u delovima gde oni žive, samo ti delovi
3 se izdvajaju iz teritorije postojeće opštine i od tih delova se pravi srpska
4 opština, kao što smo malopre videli - Zvornik, zar ne?

5 O: U varijanti "B" se kaže da treba primeniti mere na tim teritorijama u
6 kojima su Srbi živeli, međutim, oni nisu živeli samo -

7 P: Ja Vas najlepše molim, odgovorite mi samo. Pokušavam da pojasnim
8 Sudskom veću, a ne da još više zakomplikujem. Da li je istina - gledali smo
9 malopre... evo, još uvek ga imamo na ekranu, možemo da vratimo na stranicu 2 e-
10 courta, da vidite pod tačkom 2 na koja područja se odnosi... područja opštine
11 Zvornik se odnosi ova Odluka o formiranju Srpske opštine Zvornik? Znači, ja Vas
12 konk... vrlo konkretno pitam. Da li varijantna "B" podrazumeva u opštinama, gde su
13 Srbi manjina, samo na delo... formira se srpska opština samo na delovima gde Srbi
14 žive, znači, na delovima te opštine, zar ne?

15 O: Slažem se u osnovi s Vama, ali hoću nešto da objasnim. Srbi su živeli
16 -

17 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se dozvoli svedoku da
18 odgovori na pitanje. Ona je jasno rekla da se ona slaže s delom

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 toga, međutim da želi da to pojasni i treba joj za to dati priliku.

2 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne želim da sprečavam
3 svedoku davanje odgovora, ja samo želim da uobličim njene odgovore. Ja joj
4 dajem, naravno, mogućnost da ona izrazi svoje mišljenje o bilo čemu. I dozvoliću
5 joj to u bilo kom trenutku, ali ja samo želim da u ovom trenutku ona objasni
6 ovaj koncept.

7 P: [na B/H/S-u] U ovom... u ovom slučaju ja Vas molim da... Izvoli'te,
8 izvinjavam se što sam vas prekinuo. Izvol'te i dovršite Vaš odgovor, gospođu
9 Hanson.

10 O: Po mom shvatanju, varijanta "B" je trebalo da se primeni samo na onim
11 teritorijama u opštinama varijante "B", gde je srpsko stanovništvo živelo u
12 većini, međutim, Vi ste ranije rekli gde su samo Srbi živeli i svuda gde su Srbi
13 živeli. A, čak i opštinama gde je postojala srpska manjina, Srbi su živeli na
14 raznim delovima teritorija. Dakle, nisu postojali delovi opština koje su bile
15 čisto srpski ili čisto nesrpski. No, ja se slažem s Vama da se ono odnosilo na
16 one delove teritorija gde su Srbi predstavljali većinu u okviru jedne šire
17 teritorije opštine.

18 P: Gospođu Hanson, pogledajmo ponovo ovaj dokument. To je P437. Znači,
19 poslednja stranica... poslednja... poslednji... poslednja... poslednji r... poslednja tri
20 reda drugog stava kažu - pošto se nabrajaju mesne zajednice i naseljena mesta-
21 kaže ovako: " I delovi," znači delovi "gradskih mesnih zajednica i to Srpske
22 Varoši, Zamlaza, Novog Naselja, Centra, Palučci, Be... Betcuje," ili nešto slično,
23 Betusje, Bersuje, znači samo delovi određenih gradskih mesnih zajednica ulaze u
24 područje u Srpske opštine Zvornik, zar ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: I to su, pretpostavljam, delovi gradskih mesnih zajednica gde su Srbi
3 živeli, zar ne?

4 O: Pa, ja imam problem s tim "gde su Srbi živeli". Srbi su živeli širom
5 opštine Zvornik. Ja pretpostavljam, s obzirom na ono što znam o tom kraju i o
6 takvim dokumentima, da su ovo mesne zajednice u kojima su Srbi predstavljali
7 većinsko stanovništvo, ali ne mogu reći da su samo Srbi tamo živeli, niti da su
8 Srbi samo tamo živeli.

9 P: Gospodo, ja sam Vam zahvalan, Vi anticipirate moje pitanje koje je
10 bilo predviđeno nakon toga. Hvala Vam na odgovoru. Znači... znači, to su delovi
11 mesnih zajednica gde su Srbi živeli kao većina. Ne kažem da su samo Srbi živeli,
12 nego kao većina, većinski narod, zar ne?

13 O: Da. Ja sam upravo to htela da pojasnim nešto ranije.

14 P: Odlično. Napokon smo počeli da se razumemo. Hvala Vam.

15 Da se vratimo na P69, znači varijantu "A" i "B". Vidim da u Vašem
16 izveštaju -

17 G. ZEČEVIĆ: Ako možemo da dobijemo na monitor, odnosno vidim vreme su...
18 časni Sude, ne znam da li bi bilo dobro vreme da...

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ako je ovo, ako sada imate više pitanja
20 i ako će to potrajati, možda je bolje da odemo sada na pauzu.

21 G. ZEČEVIĆ: Bojim se da je tako. Hvala.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Svedok se povlači]
2 ... Početak pauze u 10.23h
3 ... Sednica nastavljena u 10.49h
4 [Svedok je pristupio svedočenju]
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Izvolite sestii.
6 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Mogu li da nastavim, časni Sude?
7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite.
8 G. ZEČEVIĆ:
9 P: Gospođo Hanson, rekao sam pre samog, ovaj, kraja prethodne sesije da
10 se vratimo na P69, dokument "Varijanta A i B". Primetio sam da Vi u Vašem
11 izveštaju niste razmatrali, niti komentarisali, tačku pod rednim brojem 8
12 "Instrukcije". Evo, nalazi se na 6. strani e-courta, već je postavljeno. To je
13 drugi stepen varijante "A", koji kaže:
14 "U preduzimanju svih ovih mera voditi računa da se obezbedi poštovanje
15 nacionalnih i drugih prava pripadnika svih naroda i njihovo kasnije angažovanje
16 u organima vlasti, koje će osnovati Skupština srpskog naroda u opštini."
17 Činjenica je da ovo nigde niste komentarisali u Vašem izveštaju, zar ne?
18 O: Naprotiv, ja sam o tome govorila u paragrafu 16.
19 P: Izvinjavam se, u pravu ste. Jedino što me povuklo je to što Vi u
20 paragrafu 16 kažete da su krizni štabovi izričito bili organi srpskog naroda i
21 formirani za odbranu interesa srpskog naroda. Zbog toga sam propustio,
22 izvinjavam se.
23 Recite mi, da li Vam je poznato, pošto ste obraćali pažnju na ove
24 opštine koje su u ovoj optužnici, kako ste rekli. Da li Vam je poznato da je
25 Fadil Topčagić, Musliman iz Bosanskog Šamca, bio član Kriznog štaba Opštine
26
27
28
29
30

1 Šamac? Je li Vam to poznato?

2 O: Da.

3 P: Hvala Vam. Recite mi -

4 G. ZEČEVIĆ: Molio bih stranu 10 ovog... ovog dokumenta. Tu je pod tačkom
5 2, mislim da je i engleske verzije isti... ista stana e-courta.

6 P: Tačka 2 je ust... ustanovljavala obavezu ovih organa da... odnosno svih
7 organa vlasti da postupaju u skladu sa saveznim Ustavom, saveznim zakonima,
8 drugim saveznim propisima, kao i republičkim propisima koji nisu u suprotnosti
9 sa saveznim propisima. Je li vidite to?

10 O: Da.

11 P: Mislim da ste na više mesta u Vašem radu napominjali kako niste
12 uspeli da nađete osnov za... pravni osnov za formiranje ovih kriznih štabova, zar
13 ne?

14 O: Nisam našla korištenje termina "krizni štab", sam po sebi.

15 P: Pa , kada ovo piše u ovom dokumentu, jeste li istraživali na šta je
16 autor mislio kada je rekô "primenu saveznih propisa i republičkim propisa koji
17 nisu u suprotnosti sa saveznim"?

18 O: U prvom odeljku mog izveštaja navela sam neke moguće pravne izvore
19 ovog tela, ali nisam uspela da nađem da se termin "krizni štab" negde koristi
20 sam po sebi. Ova stvar o tome da treba poštovati savezne zakone i republičke
21 zakone, ukoliko se ne kose sa saveznim, to se dosta koristi u raznim srpskim

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 organima i telima u ovo vreme. To sam našla na nekoliko mesta, tako da mi je to
2 poznato. Ali, kao što sam rekla, nisam našla, na primer, u saveznim zakonima
3 nikakve organe koji bi mogli da budu krizni štabovi.

4 P: Ja se nadam da Vi ne želite da kažete da je ova odredba pod tačkom 2
5 stavljena u ovo Uputstvo bez ikakvog razloga? Nadam se da ne želite to da
6 kažete.

7 O: Ne, ne želim to da kažem.

8 P: Dobro, hvala Vam. Izvinjavam se, moje pogrešno razumevanje. Pošto
9 niste uspeli da nađete termin "krizni štabovi", čini mi se da ste u jednom
10 svedočenju rekli da niste uspeli da pronadete termin ni "ratno predsedništvo u
11 literaturi, zar ne?

12 O: Ne, mislim da nisam takvo nešto rekla. Mogu da se vratim na taj deo
13 svog izveštaja. Da, piše nema "ratnog predsedništva", ali ima "predsedništva".
14 Da. Znači, nisam našla. Te dve rečenice o kojima smo govorili juče je napisao
15 jedan kolega. Proverila sam na šta se on pozivao. Zaista, nismo našli termin
16 "ratno predsedništvo", ali bilo je pominjanja "kolektivnog predsedništva".

17 P: Dobro, znači, imamo ovu situaciju. Definitivno niste u literaturi
18 nigde našli termin "krizni štab" i niste našli "ratno predsedništvo". Našli ste
19 neke slične termine, ali ta dva termina niste našli, zar ne?

20 O: Tačno.

21 P: Hvala. Na bazi toga je i izrastao Vaš stav, odnosno zauzet je Vaš
22 stav da je te... takve organe, "krizne štabove", osmislio i stavio u funkciju... u
23 funkciju stavila Srpska demokratska stranka u decembru 1991. godine upravo ovim
24 dokumentom "Varijanta A i B". Zar ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Vi ste tretirali pitanje saveznog Zakona o osnovama narodne odbrane i
3 društveno... društvene samozaštite koji je predviđao određene organe koji su se
4 nazivali "Komitetima za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu", koji se
5 formiraju na opštini u vanrednim okolnostima. A, taj zakon, kao i još jedan
6 dokument o kome ćemo naknadno pričati, objašnjava njihovo mesto i ulogu i mislim
7 da ste o tome govorili u paragrafu 7 i 8 Vašeg izveštaja, zar ne?

8 O: Da. U suštini da, ali nisam govorila o saveznim zakonima. Samo o
9 republičkim zakonima.

10 P: Dobro. Savezni Zakon o opštenarodnoj odbrani društvenoj samozaštiti
11 je, da kažem, sistemski zakon koji je donet na saveznom nivou, federalnom nivou
12 bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a sve republike su onda
13 donosile identičan zakon za potrebe same republike. Je li Vam to poznato?

14 O: Da, tako sam ja to shvatila.

15 P: Da li... jeste li ikada čitali Zakon o opštenarodnoj odbrani i
16 društvenoj samozaštiti, bilo republički, bilo savezni? Bilo republički Bosne i
17 Hercegovine, bilo savezni?

18 O: Delove jesam, naročito one delove gde se pominju ta povereništva.

19 P: A, recite mi, gospođo Hanson, da li ste čitali... Jeste čuli, ustvari,
20 za dokument koji se naziva "Strategija opšte narodne odbrane i društvene
21 samozaštite"? Jeste li čuli za to?

22 O: Poznat mi je taj pojam "opštenarodne odbrane i društvene
23
24
25
26
27
28
29
30

1 samozaštite", ali nisam čitala dokument koji se tako zove.

2 P: Pa, "Strategija opštenarodne odbrane i društvene samozaštite" je,
3 kako u svom ovde predgovoru kaže, je osnovni doktrinirani dokument i donelo ga
4 je Predsedništvo 20.maja 1987. godine...Predsedništvo SFRJ. I taj dokument
5 objašnjava doktrinu opštenarodne odbrane, društvene samozaštite i u detalje
6 razrađuje odredbe zakona. Da l' Vam je to bilo poznato? I, da l' Vam je to
7 poznato uopšte?

8 O: Kao što sam rekla, poznat mi je opšti koncept opštenarodne odbrane,
9 ali mi nije poznata ta knjiga, niti konkretne odredbe.

10 P: Dobro. Pošto Vi niste pravnik, kolega se Vaš bavio istraživanjem tih...
11 te dokumentacije, a ovaj dokument će svakako biti dokaz u ovom predmetu, neću
12 Vas o tome... ni Vas, ni Sudsko veće, zamarati pojedinim odredbama.

13 Pošto ste, kažete, upoznati s koncept osn... ove opštenarodne odbrane i
14 društvene samozaštite, Vi znate da je taj koncept predviđao obavezno osnivanje
15 komiteta za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu u vanrednim okolnostima
16 na teritorijama opština, bilo republike, bilo cele bivše Socijalističke
17 Federativne Republike Jugoslavije, zar ne?

18 O: Kao što sam rekla, poznato mi je da zakonodavstvo predviđa te organe,
19 ali mi nije poznato da je njihovo osnivanje obavezno.

20 P: Da li Vam je poznato da je svaki segment društva, počev od škola,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 fabrika, medicin... domova zdravlja i... i slično, da ne govorimo o institucijama
2 državnog sistema, imao obavezu da formira... da napravi plan opštenarodne odbrane
3 i društvene samozaštite, tzv. odbrambeni plan, i da ima referenta za
4 opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu, kao i da predvidi unapred članove
5 komiteta ono... odnosno opštenarodne odbrane i društvene samozaštite u slučaju
6 nastupanja vanrednih okolnosti ili rata. Je li Vam to poznato?

7 O: Sigurno znam da su imali obavezu da naprave plan i da imenuju
8 referenta za taj predmet, ali nisam znala da su imali obavezu da imenuju i
9 članove tog povereništva. Ali, to je logičan zaključak.

10 P: Recite mi, nije li istina da ti komiteti za opštenarodnu odbranu i
11 društvenu samozaštitu u pogledu sastava, ovlašćenja i uloge koju su imali veoma
12 su slični, ako ne identični ulozi, ovlašćenjima i sastavima kriznih štabova.

13 O: Da, nalazim velike sličnosti.

14 P: Gospođo, zar Vam se nije učinilo logičnim da se ti organi... da se,
15 ustvari, radi o tim organima, kada se govori o kriznim štabovima, ali da se
16 izbegava naziv "Komiteti za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu", zato
17 što taj naziv je sugerisao komunističko nasleđe. A ove partije o kojima pričamo
18 u ovom konkretnom slučaju su nacionalne, da kažem, nazivane su sebe /sic/
19 "demokratskim" partijama, Srpska demokratska, Stranka demokratske akcije,
20 Hrvatska demokratska zajednica. Zar Vam nije bilo logično da te partije žele da
21 raskinu s komunističkim nasleđem i zbog toga tim organima daju drugi naziv?

22 O: Slažem se da je bio pokušaj odvojiti se od komunističkog nasleđa.

23 Slažem se da su krizni štabovi vrlo slični ovim komitetima, ali nikad nisam

24

25

26

27

28

29

30

1 videla da negde eksplicitno piše da je to razlog promene imena. Ja sam se samo
2 oslanjala na to kako su se krizni štabovi osnivali, kako su funkcionisali kao
3 opštinska vlast.

4 P: Na jednom mestu u Vašem radu, čini mi se ili u Vašem svedočenju,
5 nisam sada napravio referencu, izvinjavam se - ali Vi možete da potvrdite ili da
6 opovrgnete ovo što ću reći - Vi ste naveli da nije važno kako su se nazivali
7 organi, znači, da li se radi o "kriznom štabu", "ratnom predsedništvu", "ratnom
8 povereništvu", jer se na njih odnosi sve ono što ste rekli u izveštaju za krizne
9 štabove, jer se u suštini radi o identičnim organima. Mislim da ste to u Vašem...
10 u vaš... u vaš... u Vaš izveštaj u paragrafu 48, evo sad imam referencu.

11 O: Da, to sam rekla.

12 P: Dobro. Obzirom da ste... obzirom da ste to rekli, recite mi, zašto ovu
13 istu analogiju, znači, niste primenjivali i u odnosu na krizne štabove? Odnosno
14 na komitete na... Izvinjavam se, povlačim pitanje.

15 Objasnite mi, da bi bio potpuno jasan, objasnite mi zbog čega istu
16 analogiju niste primenjivali u odnosu komiteti opštenarodne odbrane i društvene
17 samozaštite - krizni štabovi? Znači, kada kažem "analogiju", mislim na to da se
18 radi o identičnim organima u pogledu ovlašćenja, uloge i sastava?

19 O: Moj je zadatak bio da razmatram krizne štabove u opštinama bosanskih
20 Srba. Nisam razmatrala ove komitete opštenarodne odbrane kao tela koja su
21 zamenila krizne štabove, koji su sebe stavili na mesto opštinskih vlasti, kao
22 što su to učinili krizni štabovi. Ja sam povlačila neke paralele, jer znam da su
23 ti komiteti zaista upisani u zakonodavstvu. Ja sam pisala ono što sam pisala na
24
25
26
27
28
29
30

1 osnovu činjenice da su krizni štabovi radili to što su radili.

2 P: Pa dobro, ali posle svog ovog vremena i Vašeg ispitivanja i ovoga što
3 kažem, Vi možete danas da se složite sa mnom da tu između komiteta za
4 opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu predviđenih komunističkim
5 zakonodavstvom i ovih kriznih štabova postoji analogija? Prilično značajan...
6 značajna identičnost između njihovog sastava, uloge i ovlašćenja.

7 O: Složila sam se da su identični, čak sam i u izveštaju napisala o
8 primeru Bosanskog Novog, koji je svoj komitet za odbranu preimenovao u krizni
9 štab, to sam jasno navela u izveštaju.

10 P: Recite mi, gospođo Hanson, Vi u Vašem izveštaju tvrdite da SDS na...
11 ovim Uputstvom, varijantom "A" i "B" inicirao formiranje kriznih štabova SDS-a u
12 decembru 1991. godine, zar ne?

13 O: Da.

14 P: Recite mi, da li po Vašem mišljenju, gospodin Karadžić i stranka
15 demokratske... Srpska demokratska stranka imali istu takvu vrstu uticaja i na
16 Aliju Izetbegovića kao lidera srpsk... Stranke demokratske akcije i lidere
17 Hrvatske demokratske zajednice?

18 O: Da li je Karadžić imao uticaja na Izetbegovića? Ne, ne koliko ja
19 znam.

20 P: Pa dobro. Kako onda Vi objašnjavate postojanje potpuno identičnih
21 organa u smislu naziva, sastava, ovlašćenja *de facto* postupaka na suprotnim
22 stranama? Znači, na strani muslimanskoj, ili hrvatskoj, i na teritoriji opština...
23 i opštinama nad kojima su oni imali kontrolu u Bosni i Hercegovini? Kako to
24 objašnjavate?

25 O: Ne poričem da je bilo kriznih štabova na svim stranama, ja sam to
26 napisala u izveštaju. Ja sam u izveštaju govorila, pošto je to bio moj zadatak,

27

28

29

30

1 moja tema, o srpskim kriznim štabovima, ali ne kažem da nije bilo i drugih.

2 P: Pa, 'očete li se složiti sa mnom da su krizni štabovi koji su
3 oformljeni na drugim stranama, znači, pod ko... na drugim opštin... po terit... na
4 teritorijom koji su kontrolisali /sic/ bosanski Muslimani i Hrvati, bili potpuno
5 identični organi s istim ovlašćenjima, nazivima, s istim sastavom i da su
6 faktički isto postupali kao i krizni štabovi bosanskih Srba u toku 1991. i 1992.
7 godine?

8 O: Nemam nikakvog razloga da se složim ili ne složim s Vama. Moj zadatak
9 je bio da se bavim kriznim štabovima bosanskih Srba i nisam razmatrala druge i
10 kako su oni delovali.

11 P: Pa, gospođo Hanson, ako Vam je bilo poznato da i na drugim stranama
12 postoje krizni štabovi, a sasvim je jasno da SDS i gospodin Karadžić nema uticaj
13 na Muslimane i Hrvate, jeste li razmišljali da uniformnost tog koncepta,
14 ustvari, dolazi od zakonskog teksta na osnovu koga su oni oformljeni, odnosno
15 odredbi Zakona o opštenarodnoj odbrani društvenoj samozaštiti koji je važio na
16 teritoriji bivše SFRJ i Republike bo... Bosne i Hercegovine?

17 O: Ne, zbog toga što su bosansko-srpski krizni štabovi, koji su se
18 osnivali u ovo vreme, očigledno su se pozivali na varijantu "A" i "B" kao
19 osnovom svog osnivanja i oni koji se direktno ne pozivaju na varijante "A" i
20 "B", ne pozivaju se ni na taj zakon ili komisije o opštenarodnoj odbrani.

21 P: Vama je poznato - čini mi se to ste potvrdili u nekom od Vaših
22 prethodnih svedočenja - da je Krizni štab opštine Bratunac formiran na identičan
23 način s istim sastavom itd. kao i svi drugi, i ovlašćenjima, ali je to se desilo
24 pre Uputstva od 19. decembra 1991. godine, zar ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: To je bio Krizni štab Opštinskog odbora SDS u Bratuncu. To je jedini
2 primer kad sam videla da se krizni štab formirao pre instrukcije. Međutim, kada
3 osnivaju krizni štab u decembru, oni se jasno pozivaju na Instrukciju SDS-a.

4 P: Znači, ako sam dobro shvatio, oni su neko vreme pre decembra već
5 imali formirani krizni štab, pa onda nakon instrukcija od 19. decembra, oni ga
6 opet formiraju, sada u skladu s Instrukcijom, ali suštinski razlike između ta
7 dva štaba apsolutno nije bilo, zar ne?

8 O: U štabu od oktobra jasno je da je on formiran na osnovu nekog
9 uputstva Glavnog odbora SDS u proširenom sastavu. To je jedino mesto gde se
10 pominje neki raniji krizni štab, tako da ne mogu biti sigurna kakav je bio
11 njegov sastav ili kako je on funkcionisao. On se kratko pominje u oktobru, ali
12 ne vidim nikakvu posebnu razliku.

13 P: U svakom slučaju, Vaš je stav da je u oba slučaja formiranje takvog
14 organa usledilo kao instrukcija SDS-a. Zar ne?

15 O: Da, to je moj stav.

16 P: Hajmo da Vas... da Vam pokažem dokument od 21. septembra 1991. godine.

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ako možemo da dobijemo na e-courtu 1D00-
18 5388.

19 P: Gospođo, ovde se radi o dokumentu koji u zaglavlju ima "Predsedništvo
20 Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", ima broj, "Sarajevo, 21.
21 septembra 1991. godine". To je zapisnik sa 35. sednice Predsedništva

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Socijalsitičke Republike Bosne i Hercegovine i kaže da su, između ostalih,
2 prisutni predsednik Predsedništva Alija Izetbegović, članovi Plavšić, Kljujić,
3 Franjo Boras, Ejup Ganić i neka druga lica. Uglavnom, kompletno rukovodstvo
4 Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine u tom momentu, 21. septembra 1991.
5 godine. Na strani 2... Jeste videli ovaj dokument pre? Da Vas to pitam.

6 O: Možda jesam,, no ne sjećam se konkretno dok vidim malo više o čemu se
7 radi.

8 P: Evo pod tačkom 3 kaže:

9 "Od Vlade Bosne i Hercegovine se traži da u ovoj kriznoj situaciji se
10 osigura normalan život," itd... pa, onda navodi da član Predsedništva Biljana
11 Plavišić se nije saglasila s tačkom 1 i 2, i onda kaže ovako. "Predsedništvo je
12 formiralo Krizni štab u sastavu: član Predsedništva dr. Ejup Ganić, koordinator
13 Štaba, to mu je funkcija; pa, dr. Biljana Plavšić, pa magistar Franjo Boras. Pa
14 zatim: ministar za unutrašnje poslove, Alija Delimustafić, ministar za narodnu
15 odbranu, Jerko Doko, i komandant Teritorijalne odbrane Bosne i Hercegovina,
16 general potpukovnik Drago Vukosavljević." I kaže: "Sedište Kriznog štaba biće u
17 prostojima Predsedništva, a njegovo opsluživanje vršiće Služba Predsedništva i
18 odgovarajućih ministarstava i drugih organa i organizacija u Republici." Znači...
19 vidite ovaj deo koji sam pročitô?

20 O: Da, vidim.

21 P: Znači, Predsedništvo Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine
22 formira Krizni štab Predsedništva, najvišeg organa socilč... Socijalističke

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Republike Bosne i Hercegovine, još u septembru 1991. godine, i po svom sastavu
2 apsolutno odgovara sastavu kriznih štabova koji se formiraju po uputstvu SDS-a
3 ili, kako ćemo kasnije videti, kriznih štabova koje formira SDA i HDZ. Je li se
4 slažete sa tim?

5 O: Ja se slažem da se sastav može usporediti s drugim kriznim štabovima,
6 no ja ne vidim dokument koji taj krizni štab uspostavlja kao najviši organ.

7 P: Dobro. Hvala Vam. Pogledajte poslednju, ovaj, stranicu ovog
8 dokumenta. Sadrži potpis predsednika Predsedništva Socijalističke Republike
9 Bosne i Hercegovine, Alije Izetbegovića. Vidite to?

10 O: Vidim potpis, da. Vidim, izgleda kao Izetbegovićev.

11 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja bih predložio uvođenje ovog dokumenta
12 u dokaze.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se usvaja i obilježava.

14 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet 1D108, časni Sude.

15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]

16 P: Dobro. Sada bih Vam pokazao dokument, ali prvo da Vas pitam da li vam
17 je poznato da je pre ovog datuma MUP Socijalističke Republike Bosne i
18 Hercegovine na čijem čelu je bio gospodin Alija Delimustafić, Musliman, doneo
19 odluku o formiranju kriznog štaba sa specifičnim zadatkom vezanim za slučaj
20 hapšenja gospodina Martića i to 8. septembra 1991. godine? Da li Vam je to

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 poznato, gospođo?

2 O: /prevod engleskog transkripta: "Ne, nije."/
3 P: Okey.

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja bih molio da se na monitoru pokaže
5 dokument 1D00-4569.

6 P: Ovo je dokument koji smo mi uspeli da nađemo kao naj, da kažem,
7 stariji datum o formiranju jednog kriznog štaba od dokumentacije koja je nama
8 bila dostupna. Radi se o dokumentu opštine...Skupštine opštine Ljubuški. To je -
9 ako ne znate, za Vašu informaciju - to je deo Bosne i Hercegovine koji je bio
10 pod kontrolom hrvatskih snaga. Dokument je dvadeset... nosi datum 26. avgust 1991.
11 godine i kaže:

12 "Rešenje o imenovanju članova Kriznog štaba opštine Ljubuški". I sada
13 ima 11 članova i pod... u stavu 2 kaže se: "Ovo rešenje objaviti u *Službenom*
14 *glasniku Opštine Ljubuški*". Gospođo Hanson, iz ovog dokumenta videćete pod
15 brojem 3 je predsednik Skupštine opštine Ljubuški, pod brojem 4 je načelnik
16 Službe javne bezbednosti Ljubuški. Piše "Službe javne sigurnosti", jer je to
17 hrvatski prevod i pod 5 komandant Štaba teritorijalne odbrane Ljubuški, i još
18 neka druga lica. Vidite to?

19 O: Da.

20 P: Gospođo Hanson, po svom sastavu i ovaj krizni štab apsolutno je
21 identičan kriznim štabovima koji su osnivani od... po, kako Vi kažete, Uputstvu
22 SDS-a, zar ne?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne baš. Ne.

2 P: 'Ajte recite mi ko... ko sada fali ovde. Imamo predsednika Skupštine
3 opštine, imamo predsednika Izvršnog odbora pod brojem 1, imamo sekretara
4 opštinskog pod brojem 2, pod 4 imamo načelnika SUP-a, pod 5 imamo komandanta
5 Teritorijalne odbrane, imamo i neke članove partija. Po čemu se on razlikuje od
6 SDS-ovih kriznih štabova?

7 O: Ja nisam rekla da tu netko nedostaje. Ja vidim da imamo ljude koji su
8 izvan okvira kriznoga štaba SDS-a. Recimo, ravnatelj Doma zdravlja, što nije
9 neuobičajeno, to se vidi u kasnijim kriznim štabovima. Ali, konkretno
10 predstavnici SDA-a i HDZ-a, odnosno HDS-a, oprostite, ne bi bili, dakle, članovi
11 kriznog štaba SDS-a.

12 P: Pa gospođo, malopre mi ste mi /sic/ da je gospodin Fadil Topčagić,
13 Musliman iz Bosanskog Šamca, bio član Kriznog štaba Bosanskog Šamca. 'Oćete da
14 kažete da je on bio član SDS-a?

15 O: Ne. Ali, ne znam je li bio u Kriznom štabu kao predstavnik SDA ili
16 kao predstavnik mjesta gdje je radio. Ja sam, dakle, vidjela njegovo ime, ali ja
17 samo kažem da je to paralela, kada su tu politički predstavnici u kriznom štabu.
18 Ali, to je zapravo razlika koju ja vidim između ovoga i kriznoga štaba SDS-a,
19 kada vidimo koje su stranke sve zastupljene.

20 P: Pa čekajte, to što ne piše koji je... ko... kojoj stranci pripada
21 predsednik Skupštine opštine, predsednik Izvršnog odbora, sekretar Opštinskog
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sekretarijata, načelnik i komandant, to ne znači da on nisu članovi HDZ-a, zar
2 ne?

3 O: Da.

4 P: Hvala Vam. Ovde su njihove funkcije pobrojane, a ne pripadnost
5 stranci zato što se to podrazumeva. Jer je HDZ u Ljubuškom, koje je kao... kao
6 jedna od opština Bosne i Hercegovine s hrvatskim živiljem majoritetno, apsolutno
7 vladajuća stranka na toj teritoriji. Je l' Vam to poznato?

8 O: Ovo je općinski Krizni štab u kojem se nalaze pripadnici različitih
9 političkih stranaka. Krizni štabovi SDS-a, koji su formirani po uputama "A" i
10 "B", su imali za članove samo članove SDS-a i one ljude koji su bili tamo
11 isključivo zbog funkcije u stranci, a ne u Općini, poput ljudi iz Glavnog odbora
12 SDS-a, zastupnika u Narodnoj skupštini, itd. Ovaj ovdje ima ljude iz različitih
13 stranaka, i to je zapravo ona razlika na koju ja pokušavam ukazati.

14 P: Gospođo Hanson, polako. Doći ćemo mi i do toga. Nije sporna činjenica
15 i Vi to govorite i u Vašem izveštaju - valjda nije sporna činjenica - da krizni
16 štabovi SDS-a su samo vrlo kratko vremenski ograničeni i da u momentu kada se
17 formiraju Skupštine opština srpskih se istovremeno formiraju i organi tih
18 opština, zar ne?

19 O: Ja to ne vidim, ne vidim takav obrazac u dokumentima-

20 P: Dobro...

21 O: - u dokumentima koje sam vidjela, vidim krizni štab-

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja Vas molim, o tome ćemo kasnije da pričamo, ako nije problem. To je
2 tema jedna od...od... o kojim /sic/ hoću da pričam s Vama. Ako želite, ne bih hteo
3 da Vas prekidam, dajte Vaš odgovor. Ali, kažem, pričaćemo o tome naknadno.
4 Izvolite, gospođo Hanson.

5 O: Samo sam kazala da ja vidim da su Skupštine, u prosincu negdje, u
6 nekim mjestima proglasile se zajedno s kriznim štabovima. Ali, ja vidim da su
7 krizni štabovi ostali i da su postali, na neki način, općinske vlasti, te da su
8 Skupštine općina preuzele vlast tek u ljeto 1992. I to je taj obrazac na koji ja
9 ukazujem i kojega općenito vidim.

10 P: Gospođo, samo na ovom dokumentu. Ovde nije sporno da su najvažniji
11 predstavnici vlasti članovi ovog Kriznog štaba opštine Ljubuški, zar ne?

12 O: Da.

13 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja bih predložio ovaj dokument u dokaze,
14 časni Sude.

15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prihvaća se i obilježava.

16 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet 1D109, časni Sude.

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]

18 P: Imajući u vidu Vaš... Vaš komentar sada oko ovog dokumenta, znači, od
19 jedan... 1D109, ovog Kriznog štaba opštine Ljubuški, pokazaću Vam sada dokument
20 Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine, koji nosi oznaku 1D00-2842.

21 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] I ako možemo da ga dobijemo na monitoru.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Eh, gospođo Hanson, ovo je dokument Hrvatske demokratske zajednice
2 Bosne i Hercegovine. To je hrvatska partija, nacionalna, da kažem, koja je bila
3 parnjak Srpskoj demokratskoj stranci i Stranci demokratske akcije u Bosni i
4 Hercegovini 1990.-1991. godine. I te sve tri nacionalne stranke su imale svoj
5 zajednički nastup na izborima devedesete go... 1990. godine. Vidite, u zaglavlju
6 piše "Savet sigurnosti HDZ BiH, strogo poverljivo, 18. septembar 1991. godine".
7 I kaže ovako, u naslovu:

8 "Zaključci Saveta sigurnosti Hrvatske demokratske zajednice Bosne i
9 Hercegovine, održana 18. septembra 1991."

10 I, kaže:

11 "Zaključci: 1) Dosadašnje Sigurnosno vijeće će se ubuduće zvati Krizni
12 štab Hrvatske demokratske zajednice BiH, a u njega ulaze," pa onda sada nabraja,
13 gospodine Kljujića, gospodine Bobana, Kvesića, Doku - Jerko Doko, to je... to je
14 ministar narodne odbrane u...u...u Vladi, ovaj, a... Socijalističke Republike Bosne
15 i Hercegovine - zatim, Dario Kordić, Koštroman, Bruno Stojić.

16 Je l' Vam... Je l' vidite to?

17 O: Da.

18 P: To su... ova... ova lica koja sam pročitô su apsolutno lideri hrvatskog...
19 Hrvatske demokratske zajednice i hrvatskog naroda u to vreme u Bosni i
20 Hercegovini. Zar ne?

21 O: Po mom najboljem znanju -da.

22 P: Eh sad, kaže... kaže u s... u drugom stavu:

23 "Pored izvršno-političkog kriznog štaba, štab mora formirati
24 zapovjednički stručni organ koji će biti neposredni vojno-stručni organ zadužen

25

26

27

28

29

30

1 za pojedine operativne oblasti." I kaže:

2 "Krizni štab," u stavu trećem "počinje s radom odmah i dužan je da
3 rukovodi cijelim sistemom obrane hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, i da
4 osigura nabavku oružja."

5 I u stavu 4:

6 "Predsjednik Kriznog štaba je Stjepan Kljujić, a dopredsjednik, odnosno
7 njegov zamjenik je Mate Boban."

8 Vidite sve to?

9 O: Da.

10 P: Recite mi, jeste videli Vi ovaj dokument pre u Vašim analizama, kada
11 ste pripremali Vaš izveštaj?

12 O: Ne mogu sa sigurnošću kazati. Vjerojatno sam ga vidjela, zato što bi
13 se on sigurno pojavio kada se upiše "krizni štab", kao izraz za traženje. No, ja
14 se njime ne bih služila zato što se ne radi o kriznome štabu bosanskih Srba. No,
15 meni nije poznato, možda sam ga vidjela zato što bi se jednostavno pojavio kada
16 se pretražuje baza podataka.

17 P: Dobro, ali u prošlom ste... prošli dokument koji sam vam pokazao, imali
18 ste primedbu da se... da se radi o opštinskom kriznom štabu, a ovde sada vidimo da
19 stranka pravi krizni štab. Znači, to je jedna sasvim jasna paralela, čini mi se,
20 s Vašim stavovima iznetim u izveštaju ovde oko varijante "A" i "B" i uloge SDS-
21 a u formiranju SDS-ovih kriznih štabova. Zar ne?

22 O: Da.

23 P: Hvala Vam.

24 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hajmo da pogledamo stranu 2, molim Vas.

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospođo Hanson -

2 PREVODILAC: Mikrofon.

3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]

4 P: Gospođo Hanson, kaže, u stavu 2:

5 "U slučaju oružanih sukoba na teritoriji gdje dominira hrvatski živalj,
6 krizni štabovi preuzimaju sve funkcije vlasti u općinama, a rad HDZ BiH
7 privremeno prestaje dok ne prođe ratna opasnost, odnosno dok to ne ocjeni Krizni
8 štab."

9 Jer... je l' vidite ikakvu razliku između ovoga i Uputstva SDS-a? Zar nije
10 istina da i SDS kaže da krizni štabovi preuzimaju sve funkcije vlasti u
11 opštinama i sam SDS je u... u momentu kada su... kada je došlo do sukoba zamrzao rad
12 stranke? Je l' se sećate toga? Je l' Vam to poznato?

13 O: Meni to više zvuči kao uputa koju izdaje predsjednik Vlade Đerić u 4.
14 mjesecu 1992. Ali, svakako se čini paralelnim onome što sam ja vidjela o tome
15 kako su, dakle, krizni štabovi SDS-a, a kasnije krizni štabovi RS-a djelovali.
16 Ja bih trebala provjeriti, ja ne znam točno da li je to točno pisalo prema
17 varijanti "A" i "B", ali to tako i stoji u Đerićevom dokumentu, odnosno njegovim
18 uputama.

19 P: Uz... u 4. stavu kaže, u poslednjoj rečenici, da će:

20 "Krizni štabovi moraju shvatiti ozbiljnost situacije i sve svoje
21 aktivnosti usmjeriti na o... obrabu... obranu hrvatsku naroda."

22 Zar nije vrlo slična fomulacija i u Uputstvu, u varijanti "A" i "B"?
23 Mislim, na samom početku, u preambuli gde kaže da će sve svoje aktivnosti
24 usmeriti na odbranu srpskog naroda i interesa i odbranu srpskog naroda. Je l'
25 tako?

26

27

28

29

30

1 O: Da. Varijanta "A" i "B" kažu da će se mobilizirati na obrani interesa
2 srpskog naroda. Ista je fraza otprilike.

3 P: Dobro. Onda, pod tačkom 2 kaže, ovaj dokument:

4 "Krizni štabovi se hitno moraju formirati za tri regionalne zajednice
5 Hrvatske demokratske zajednice BiH," i onda nabraja "Travničku, Hercegovačku i
6 Posavsku regionalnu zajednicu." A, kaže: "Sarajevskom regionalnom zajednicom će
7 neposredno koordinirati Republički krizni štab." Je l' vidite to?

8 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Prevoditelji traže od Vas da ponovite
9 zadnju rečenicu zato što nisu čuli nazive općina.

10 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, časnom Sudu i...i... i
11 prevodiocima.

12 P: Rekao sam: "Sarajevskom regionalnom zajednicom HDZ BiH će neposredno
13 koordinirati Republički krizni štab." To piše u dokumentu, zar ne, gospođo
14 Hanson?

15 O: Da.

16 P: Vidite pod tačkom 3, dalje:

17 "Da krizni štabovi se takođe hitno moraju formirati na istim principima
18 kao republički i regionalni krizni štab." I kaže: "Preporučuje se da
19 predsjednici Općinskih kriznih štabova budu predsjednici Općina, ako su
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postavljeni ispred HDZ BiH, a ako ne, onda predsjednici Izvršnog odbora ili
2 predsjednici Općinskih odbora HDZ." Je l' vidite to, gospodo?

3 O: Da.

4 P: Dakle, razlika između tog koncepta i koncepta SDS-a, zaista ne
5 postoji. Zar ne?

6 O: Postoje vrlo jake paralele.

7 P: U tački 4 kaže:

8 "Postavljene osobe ispružu... ispred Hrvatske demokratske zajednice BiH u
9 državne organe su i dalje dužne savezno /sic/ obavljati svoje poslove, vodeći
10 prvenstveno računa o interesima hrvatskog naroda." I onda, kaže u tački 7:

11 "Nalaže se svim općinskim organima vlasti gdje HDZ BiH ima apsolutnu i
12 relativnu većinu da naprave izvještaje o: stanju zaliha hrane, lijekova i
13 sanitarija, zaliha oružja i municije, energetskim postrojenjima, vojnim
14 lokacijama, ljudskom potencijalu programa obrane i civilne zaštite..."

15 Gospodo Hanson, zar nisu ovo apsolutno identične obaveze priprema, kao
16 što ih predviđa Uputstvo... Uputstvo po varijanti "A" i "B" SDS-a?

17 O: Da, vrlo su slični. Gotovo paralelni.

18 P: I još posljednje, tačka 8 kaže:

19 "Da se daje preporuka opštinama... općinama, da ne šalju regrute u armiju
20 i da se ne dozvoli bilo kakvo mobiliziranje snaga, izuzev mobilizacija koje
21 djeluju preko naših kriznih štabova."

22 Znači ovde, čak Krizni štab Hrvatske demokratske zajednice uključuje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svoje regionalne krizne štabove i u mobilizaciju hrvatskog življa, zar ne?

2 O: Da.

3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] I molim, sledeću stranu.

4 P: Gde je napomena o strogoj poverljivosti ovog dokumenta i, pored
5 ostalog, se daje i shema kriznih... organizacije kriznih štabova, a to je sledeća
6 strana. Vidite? I ovaj dokument je strogo poverljiv. Videli ste i na prvoj
7 strani, doduše, zar ne?

8 O: Da.

9 P: Dakle, evo, pokazao sam vam sada neke od ključnih dokumenata.
10 Pokazaću Vam sada i dokumente kako se to razrađivalo na teritoriji. Ali,
11 gospođo, ovaj dokument je septembar 1991. Imamo dokument Predsedništva, takođe
12 septembar 1991., a dokument "Uputstvo, varijanta 'A' i 'B'" je od decembra...
13 decembra 1991. godine. Sva tri dokumenta apsolutno govore o formiranju kriznih
14 štabova. Znači, ne govore ni o kakvim drugim organima, nego upravo o kriznim
15 štabovima. I sada, da li Vi hoćete meni da kažete, ili nama ovde, da kažete da
16 neko kao Vi ima interes i vrši istragu oko kriznih štabova i ima problem da
17 utvrdi odakle taj termin "krizni štabovi"? Kako je moguće da Vi niste studirali
18 ove dokumente, ili bar da ste ih pomenuli u Vašem izveštaju? Da kažete postoje
19 dokumenti Predsedništva od septembra 1991. godine, da postoje dokumenti HDZ-a od
20 septembra

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 1991. godine, da postoje dokumenti SDA od nekog vremena 1991. godine koji su...
2 koji isto tako formiraju krizne štabove, kao i ovaj dokument o kome pričate u
3 Vašem izveštaju, ali koji su dva i po ili više meseci pre nego što je Uputstvo
4 SDA? Kako je moguće da to... SDS-a?

5 Kako je moguće da to u Vašem izveštaju nije našlo mesta? I kako je
6 moguće da Vi niste se interesovali za ove dokumente, dok ste sačinjavali Vaš
7 izveštaj? To mi objasnite, molim Vas?

8 O: Ja sam u svom izvještaju kazala da su postojali krizni štabovi i na
9 hrvatskoj i na bosanskoj strani. U svom izvještaju ja kažem da nisam naišla na
10 izraz "krizni štab" u zakonodavnim dokumentima. Ja znam da je to bio popularni
11 naziv, ali kažem da nisam naišla na takav izraz u zakonu. Svakako, postoje
12 situacije da su krizni štabovi bili osnivani, ali ne i zakonsku osnovu. Ovaj
13 zadnji dokument, mislim da i nisam vidjela. Ja sam kazala da se on vjerojatno
14 pojavljuje pri pretrazi, ali nisam naišla na takvo objašnjenje za krizne
15 štabove. Tako da ne mogu kazati da sam vidjela.

16 Još jedanput, moj zadatak je bio da tužiteljima objasnim krizne štabove
17 bosanskih Srba, a ja ne niječem da ih je bilo i na drugim stranama. Nikada ni
18 nisam to nijekala.

19 P: Meni se čini da formulacija, koju Vi upotrebljavate u Vašem izveštaju
20 i tokom Vaših svedočenja, je da tokom rata su formirani krizni štabovi i na
21 drugim stranama. Ali, nigde u Vašem izveštaju eksplicitno ne kažete, niti
22 napominjete da su krizni štabovi formirani od strane i Predsedništva i HDZ-a i
23 SDA, pre... pre nego što je, ovaj, Uputstvo SDS-a od 19. decembra i doneto. Zar
24 ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da sam ja dobila zadatak da se bavim kriznim štabovima HDZ-a, ja bih
2 ovaj dokument svakako smatrala vrlo zanimljivim, ali ja ne spominjem
3 Predsjedništvo, odnosno krizni štab, to je tačno. Ja ga ne spominjem u svom
4 izvještaju.

5 P: Gospođo, ponovo se vraćamo na sam početak. Kada sam Vas pitao da li
6 smatrate da je uloga eksperta da objektivno prezentuje saznanja koja će pomoći
7 Sudskom veću da donesu odluku, Vi ste mi potvrdno odgovorili. Da li smatrate da
8 ovakav... ovakvi nekvi... nekakvi dokumenti zaista malo drugačiju, objektivniju
9 sliku daju o situaciji o kojoj... koja je tema Vašeg izvještaja koji ovde
10 razmatramo?

11 O: Kako sam već kazala, ima puno, puno dokumenata koji pružaju jedan
12 uravnoteženi pogled na situaciju. Moj se izvještaj bavi kriznim štabovima
13 bosanskih Srba. Moguće je da su ljudi smatrali potrebnim saznati nešto više o
14 tome da li je to jedan sasvim novi izraz, ili da li su postojali krizni štabovi
15 i na drugim stranama. Da, mogla sam veću pažnju posvetiti tome, ali nije to bio
16 moj posao i nije to bio problem koji se pojavio kao nešto što bi trebalo
17 pojasniti, ili čemu bi trebalo posvetiti pozornost, budući da mi je posao bio
18 baviti se kriznim štabovima bosanskih Srba.

19 P: Hvala vam, gospođo Hanson.

20 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Obzirom da je nama posao ovde da utvrdimo
21 odgovornost naših branjenika, znači, nismo vezani za segmente kao Vi, ja bih
22 predložio da ovaj dokument se uvede u dokazne... u dokaze u ovom predmetu.

23 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se usvaja i obilježava.

24 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Kao dokazni predmeti 1D110.

25

26

27

28

29

30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod]
2 P: Sada ću Vam pokazati, gospođo Hanson, dokument koji se odnosi na
3 jednu od opština koja je u ovoj optužnici. To je dokument 1D00-4000, znači 4000.
4 Ov... to je dokument koji ilustruje da ova prethodna /sic/ instrukcija kriznog...
5 HDZ-a Bosne i Hercegovine se faktički implementira na teritoriji. Radi se o
6 opštinsk... Općinskom odboru Kotor Varoši, Općinski odbor Hrvatske demokratske
7 zajednice Kotor Varoši, datum je 16. mart 1992. godine, i tu se navodi da se
8 formira Krizni štab od... od 08.03. je odluka...i koji su članovi. I vidimo pet
9 lica, dole je pečat Hrvatske demokratske zajednice, Opštinski odbor Kotor Varoš.
10 Zar ne?
11 O: Točno.
12 P: Jeste li videli ovaj dokument?
13 O: Ne mogu sa sigurnošću da jesam. Ali znam, vidi se iz ERN broja da je
14 on iz onoga kompleta kojega sam pretražila.
15 P: Hvala Vam.
16 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Možemo li uvesti ovaj dokument u dokaze.
17 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To je već dokazni predmet 1D23.
18 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oh! Hvala Vam najlepša. Izvinjavam se.
19 Ja bih molio da se pokaže svedokinji dokument 1D00-3109. To je dokument
20 od 7. aprila 1992. godine.
21 P: Takođe ima sličnu ERN oznaku, pa me interesuje da li ste taj videli.
22 To je takođe Općinski odbor Kotor Varoški Hrvatske demokratske zajednice koji
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potvrđuje da je izabran Krizni štab od pet članova u martu. I govori o nekim
2 problemima da se do... da je došlo do formiranja još nekog kriznog štaba koji je
3 naknadno formiran. Vidite taj dokument?

4 O: Vidim.

5 P: Sećate li se da ste ovaj dokument pregledali tokom Vašeg
6 istraživanja?

7 O: I još jednom, to je dokument iz indeksa kojega sam ja pretražila, ali
8 opet, ja sam tražila krizne štabove SDS-a i srpskih općina, tako da sam
9 vjerovatno vidjela taj dokument i ustanovila da se radi o dokumentu HDZ-a, pa se
10 njime dalje nisam bavila.

11 P: Hvala Vam.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja bih predložio da se i ovaj dokument
13 uvede u dokaze. Ako već...

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li ja nešto s tim u vezi
15 kazati. Ja se samo pitam kamo zapravo mi idemo s dokumentima koji se
16 predočavaju, a radi se o kriznim štabovima drugih nacionalnih skupina. Dakle,
17 jednostavno, čuli smo odakle, dakle, kada se pojavljuje "krizni štab". Ne znam
18 hoće li kolega jednostavno predočavati jedan za drugim dokumentom drugih kriznih
19 štabova, drugih nacionalnih skupina. I ne znam koliko je to relevantno za ovaj
20 naš predmet, jer to nije dio ovoga suđenja, tako da to izgleda poput obrane
21 načelom *tu quoque*. Ja ne znam može li nam Obrana pokazati koliko je ovo
22 relevantno.

23 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Koliko ja shvaćam, ono što gospodin
24
25
26
27
28
29
30

1 Zečević do sada iznosi je zapravo "kvaliteta" izvještaja vještaka na kojega se
2 oslanja Tužiteljstvo, te pokazuje da je ta kvaliteta slabija zbog propusta
3 vještaka da uzme u obzir i ove druge stvari. No, ja shvaćam što Vi hoćete kazati
4 i prihvaćam zato što dolazimo do jednoga trenutka gdje se mora prestati i povući
5 se crta. Recite, gospodine Zečeviću, jeste li Vi u dovoljnoj mjeri pokazali što
6 hoćete?

7 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam spreman objasniti to.
8 No, mislim da bi bilo bolje da svjedokinja iziđe iz sudnice, prije nego što Vam
9 iznesem objašnjenje u vezi s time zašto ja inzistiram na ovim pitanjima i zašto
10 ovo sve činim. Ja ne znam, možda...

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođo Hanson, imamo još pet minuta do
12 pauze, pa ćete sada izići iz sudnice dok riješimo ovo proceduralno pitanje. Pa
13 se vratite u 12.20h. Ustvare, 12.25h.

14 [Svedok se povlači]

15 G. ZEČEVIĆ: Časni Sude, apsolutno stav Odbrane je činjenica da tzv.
16 ekspert nije našao za shodno da ovako značajne dokumente, po našem razumevanju
17 vrlo značajne dokumente ,za razumevanje celo... celokupne problematike u ovom
18 predmetu. Znači da, pošto veštak nije našao za shodno da ni pomene ove
19 dokumente, naš je stav da to apsolutno umanjuje vrednost, ako ne činjeničnu,
20 ovog...ovog... ovog izvještaja, ono, u svakom slučaju, nijedan zaključak iz ovog
21 izvještaja koji je prezentiran ovde nama apsolutno ne može da opstane na bazi
22 ovih dokumenata.

23 Posebno, časni Sude, iz ovih dokumenata se vidi da krizni štabovi, uloga
24 kriznih štabova i sve ono šta su krizni štabovi radili na teritoriji koja je
25 bila pod kontrolom srpskih snaga su apsolutno identični s onim šta su radile

26

27

28

29

30

1 druge dve zajednice i njihovi krizni štabovi na teritoriji pod njihovom
2 kontrolom. Iz tog razloga... pošto formiranje kriznih štabova i njihova uloga je
3 jedan bitan segment teorije tužiočeve o zajedničkom zločinačkom udruženju. Ja...
4 ja mislim da su ove... ove činjenice i ovi dokumenti zaista značajna podloga na
5 kojima će Odbrana graditi svoj stav da takvog zajedničkog zločinačkog udruženja
6 nema.

7 Zbog toga, ja i pokušavam da uvedem ove dokumente i da prezentiram ove
8 dokumente navodnom stručnjaku Tužilaštva, ekspertu, koji je došao ovde da nam
9 daje svoju ekspertizu o kriznim štabovima i apsolutno je, barem u tom smislu,
10 pozvan da ove sve dokumente, ovaj, prihvati i da se ti dokumenti uvedu u dokaze
11 kroz to. Jer, ako mogu... ako taj svedok može da komentariše dokumente srpskih
12 kriznih štabova, onda svakako može da komentariše i dokumente kriznih štabova
13 drugih strana i tako da ovaj... Pošto su, da kažem, manje-više identični. Eto. To
14 je naš stav i zbog toga ja sam krenuo ovom linijom. Hvala Vam.

15 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, dopustite meni da odgovorim na
16 to. Prvo, tu ima nekoliko stvari. Ali, zapravo što bih ja ponajprije htio
17 kazati. Gospođa Hanson nije navodni vještak. Časni Sude, Vi ste ustanovili da
18 ona je svjedok-vještak i to treba kazati jasno za zapisnik.

19 Drugo, poštovani kolega kaže da zapravo propust uvrštavanja ovih
20 dokumenata je slabost u izvještaju gospođe Hanson. Ali, kako je ona više puta
21 kazala, ona je dobila zadatak da pripremi izvještaj o kriznim štabovima

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bosanskih Srba. Isto tako je kazala da ona u svom izvještaju priznaje kako su
2 druge etničke zajednice formirale svoje krizne štabove kojima se ona dalje nije
3 bavila, zato što nije smatrala da je to posebice relevantno za ovaj izvještaj.
4 Osim toga, poštovani kolega kaže - i zapravo s njom je razgovarao o tome - i
5 pokazuje joj sve više i više dokumenata koja, mislim, ne pomažu više u pogledu
6 slabosti njezina izvještaja zato što je već odgovorila na pitanja zašto nije
7 takve dokumente uvrstila u svoj izvještaj.

8 Osim toga, časni Sude, ja stvarno ne vidim koliko je to relevantno za
9 ovaj predmet. Dakle, ne vidim koliko je relevantno ono što su činili krizni
10 štabovi drugih nacionalnih zajednica. Udruženi zločinački pothvat u ovome
11 slučaju odnosi se na bosanske Srbe i njihove krizne štabove. A, činjenica da su
12 krizni štabovi i drugih nacionalni zajednica se takođe možda formirali i da su
13 možda radili i što su možda radili, nije relevantno za ovo suđenje.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, ja potpuno
15 razumijem ono što Vi hoćete pokazati, ali moje pitanje za Vas glasilo bi ovako:
16 u onoliko koliko su krizni štabovi bili formirani i od strane vodstva bosanskih
17 Srba u Bosni i Hercegovini, te u onolikoj mjeri koliko je to postalo od ključne
18 važnosti u počinjenju zločina za koje je Vaš branjenik optužen, što bi Vijeće
19 trebalo, odnosno možda je bolje kazati, po Vašem mišljenju do kojega bi
20 zaključka Vijeće trebalo doći na osnovi činjenica da su i Hrvati i Muslimani
21 osnivali krizne štabove? Te da je to, zapravo, čak da je republičko vodstvo
22 formiralo zajedničke krizne štabove. Ja shvaćam što Vi hoćete pokazati, ali
23 pitam se do kakvog zaključka Vi zapravo dolazite i na što Vi nama skrećete
24 pažnju.

25 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne znam hoću li biti
26
27
28
29
30

1 spreman u cjelosti dati Vam odgovor na ovo pitanje sad, ali ja svakako, to mogu
2 učiniti poslije pauze. No, prvo što mi pada na pamet je da bih ja, naime,
3 očekivao da ova pitanja u unakrsnome ispitivanju i kasnije, kada budemo mi
4 izvodili obranu, i ovi dokumenti, smatram da će to sve pokazati Vijeću kako ne
5 postoji obrazac koji je isključivo povezan sa SDS-om ili sa srpskim kriznim
6 štabovima. Naime, obrazac zapravo proizlazi iz same srži tih organa, neovisno
7 jesu li to organi Muslimana, Hrvata ili Srba. Srž je u sljedećem, ovoj
8 koncepciji općenarodne obrane, da ti mali krizni štabovi dobivaju ogromne
9 ovlasti na teretnu. I te ovlasti same po sebi kvare ono što krizni štabovi čine
10 i njihove performanse, i oni se sami upliću u zločine, u protjerivanja, u bilo
11 šta. Dakle, to je ono što kaže Tužiteljstvo, naime da je obrazac očito plan Srba
12 da se prisilno istjeraju ljudi, da se poubijaju ljudi i da se čine zločini
13 protiv čovječnosti.

14 E sada, kada vidimo sve ove dokumente, i Vi ćete sami vidjeti da,
15 zapravo, to proizlazi iz same suštine tih organa i da to nema veze ni sa kakvim
16 planom. Ja ne sugeriram da su Hrvati ili Muslimani imali nekakav plan, ili pak
17 Srbi. Ono što mi pokušavamo pokazati Vama, Časni Suci, je da je to problem, i to
18 je problem, a posljedica toga problema je ono što se na terenu, nažalost,
19 događalo. Nažalost.

20 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Razumijem li ja Vas dobro ako mislim
21 da je poanta svega što Vi kažete rasprostranjeno počinjenje zločina. Dakle, da
22 je počinjenje zločina do kojih je došlo uz pomoć, ili nekakvu sudjelovanje,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kriznih štabova. Da li ja dobro razumijem ako mislim da to zapravo nije rezultat
2 nekoga plana s vrha, već da je do toga došlo isključivo i čisto radi činjenice
3 da su ti organi osnovani i da su dobili prevelike ovlasti, pa se, eto,
4 jednostavno to tako dogodilo? Je li to hoćete kazati?

5 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, baš to, časni Sude. Jer, da je takav
6 bio plan, taj bi plan onda vrijedio i za hrvatsku zajednicu koja se nalazila pod
7 kontrolom HDZ-a, te i na muslimansku zajednicu. Dakle, ako su krizni štabovi i
8 jedinice na tim teritorijima počinile potpuno ista kaznena djela, onda ja
9 stvarno ne znam, ali Vi ćete morati odlučiti da li je plan kojega je netko poput
10 Karadžića ili SDS-a zamislio, odnosno stvorio, da li se s njime u skladu
11 postupalo recimo u Ljubuškomu, na teritoriju koji je bio pod kontrolom HDZ-a i
12 SDA, i zašto je tomu bilo tako. To je, naime, moj stav.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

14 G. DOBBYN: [simultani prevod] Časni Sude, naš je stav da je vjerojatno
15 bilo i drugih kriznih štabova koji su formirani u drugim nacionalnim
16 zajednicama. Da su, čak, možda bili dio udruženog zločinačkog pothvata
17 nekakvoga, da se recimo protjeraju bosanski Srbi, kao što se navodi u vezi sa
18 štabovima bosanskih Srba. Ali, časni Sude, to nije nešto o čemu Vi možete
19 donijeti ili sud ili bar donijeti odluku o relevantnosti sada ovdje, kada se sve
20 to pogleda. I ja još uvijek ne znam kako ovo sve ulazi i hoće li to pomoći
21 napretku čitavog ovoga suđenja.

22 [Sudije većaju]

23 PREVODILAC: Sudac nema uključen mikrofoni.

24 ... Početak pauze u 12.14h

25 ... Sednica nastavljena u 12.42h

26

27

28

29

30

1 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sestii.

2 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, tokom pauze gospodin Zečević
3 i ja i gospodin Pantelić smo razgovarali o ovom pitanju koje je sad iskrslolo.
4 Naime, u kojoj meri dokazni materijal o kriznim štabovima Muslimana i Hrvata
5 treba da bude prihvatljiv u našem predmetu. Naravno, naš je stav da se ovo
6 približava odbrani *tu quoque* i na Vašem Sudskom veću je da odluči kakav je
7 značaj ovih dokumenata, dok još niste saslušali svedočenje o njima u potpunosti.
8 Ali, možda možemo da skratimo ovaj proces ako nam date neku mogućnost da ovo
9 razmotrimo. Znam da sutra nema nikakvih zasedanja ovde ujutro, ali znam da se
10 održava plenarna sednica. Hteli bismo generalno da imamo neku mogućnost da
11 razmotrimo ovde ovo pitanje unutar Tužilaštva s onima koji se bave sličnim
12 pitanjima koja se tiču drugih strana u sukobu.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Kao što je Prlić?

14 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Da, i ako možemo da vidimo kako to može
15 da se organizuje i onda da se vratimo na to pitanje.

16 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, nadamo se da smo ispunili zahtev
17 Sudskog veća da izrazimo svoj stav. Mada, ne da izrazimo svoj stav po prigovoru
18 koji je napravila moja koleginica i da pokušamo nekako prijateljski da dođemo do
19 rešenja. Možda bismo sutra mogli to da uradimo i onda ćemo nastaviti s drugim

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 temama u unakrsnom ispitivanju.

2 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.

3 GĐA. KORNER: [simultani prevod] Zamolila sam gospodina Zečevića da nam
4 ostavi 15 minuta na kraju da se ponovo pozabavimo pitanjem dokumenata i da li će
5 oni biti prihvatljivi.

6 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Dok svedok ulazi, mogu li da zamolim
7 Sudsko veće da prihvati poslednji dokument koji sam ponudio na usvajanje. 3109.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvojeno.

9 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet 1D111.

10 [Svedok je pristupio svedočenju]

11 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Mogu li da nastavim?

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Naravno. Izvolite.

13 G. ZEČEVIĆ:

14 P: Gospođo Hanson, tokom pauze smo, nadam se uspeli da nađemo modus da
15 razrešimo ovo pitanje kako ćemo dalje, pa ću ja sada u skladu s tim sporazumom
16 koji smo postigli uvažene kolege iz Tužilaštva i mi iz Odbrane, nastaviti da Vas
17 pitam o nekim drugim stvarima.

18 Recite mi, gospođo Hanson, Vama je poznato sigurno da je međustranačkim
19 sporazumom između SDA, SDS i HDZ... Prvo da Vas pitam, Vama je poznato da su te
20 tri nacionalne partije zajednički izašle na izbore 1990., sa ciljem da poraze
21 Komunističku partiju Bosne i Hercegovine? Zar ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: One su, te tri parije, su imale i među sobom određeni međustranački
3 sporazum, zar ne?

4 O: Nije mi poznat taj konkretni dogovor.

5 P: Ali Vam je iz, pretpostavljam, iz činjenica poznato da, u skladu s
6 tim dogovorom, su napravili princip po kome partija koja je na određenoj opštini
7 dobila najveći broj glasova je imenovala predsednika Opštine u toj opštini i
8 tako redom? Partija koja je druga po... po broju glasova dobijala je mesto
9 predsednika Izvršnog odbora itd. Da li Vam je to poznato?

10 O: Da, tako sam i ja nešto shvatila.

11 P: Znači, ako uzmemo jednu opštinu u kojoj je najveći broj glasova
12 ostvario stranka /sic/ srp... Srpska demokratska stranka, ta stranka po pravilu bi
13 dala predsednika Opštine, zar ne?

14 O: Tako se obično dešavalo.

15 P: Istovremeno, po nekoj takođe logici stvari, ili kako Vi kažete kako
16 se uobičajeno dešavalo, kandidat za mesto predsednika Opštine ispred stranke,
17 Srpske demokratske stranke ili bilo koje druge stranke, bi obično bio predsednik
18 Odbora te stranke za to mesto. Zar ne?

19 O: Tako je, ali to nije uvek bio pravilo.

20 P: Da, slažemo se. To sam Vas i pitô "obično bi bilo tako". Dakle, onda
21 nakon izbora 1990. godine imamo, da kažem uobičajenu situaciju, da je predsednik
22 Odbora nacionalne stranke koja dobije najveći broj glasova na toj teritoriji
23 opštine izabran i za predsednika Opštine... te konkretne opštine, zar ne? To je,
24 otprilike sumiranje ovoga što smo malopre razgovarali.

25

26

27

28

29

30

1 O: Moje znanje o tome se ograničava na opštine koje su relevantne za
2 SDS. Ne mogu govoriti o drugim opštinama. Ali, mislim da je to uglavnom bilo
3 pravilo.

4 P: Imamo sasvim dovoljno dokaza u tom pravcu, pa ja ni ne tražim od Vas.
5 Samo govorimo o generalnom... generalnoj situaciji. Znači, u momentu kada dolazi
6 do formiranja ovih kriznih štabova, po Uputstvu o tom - a kako smo videli to se
7 svuda dešavalo - predsednik Odbora stranke postaje i predsednik Kriznog štaba.
8 Zar ne?

9 O: Ne uvek i ne svuda, ali obično da.

10 P: Sada, znači, imamo na određen način kumulaciju funkcija u jednoj
11 ličnosti. Znači, jedno isto lice u isto vreme može da bude, ili u isto vreme
12 jeste, predsednik Odbora stranke, predsednik Kriznog štaba stranke i predsednik
13 Opštine, zar ne?

14 O: Obično, da.

15 P: E sada, pošto smo se oko toga složili, da malo pogledamo hronologiju
16 događaja. U decembru 1991. godine, znači, ide ovo Uputstvo o formiranju kriznih
17 štabova SDS-a kojima je jedan od zadataka formiranje Skupština srpskog naroda u
18 opštinama na teritoriji Bone i Hercegovine. Zar ne? To je u decembru.

19 O: Na nivou opštine, da. Skupštine srpskog naroda.

20 P: E sada, 9. januara 1992. godine, Skupština srpskog naroda izdaje
21 Deklaraciju o formiranju Republike Srpske. Tačno?

22 O: Da.

23 P: Ta Deklaracija o formiranju Republike Srpske... zatim se na Skupštini
24 28. februara donosi Ustav Republike Srpske, zar ne?

25 O: Da.

26

27

28

29

30

1 P: Znači, u momentu kada se donese Ustav Republike Srpske, krajem
2 februara 1992. godine, tada je već određena teritorija Republike Srpske,
3 određeno je državno, da kažem, uređenje i sada počinju da se formiraju organi na
4 teritoriji. Znači organi, prvo republički organi. Znači, mislim Vlada,
5 Predsedništvo, Skupština već postoji i organi na teritoriji, zar ne?

6 O: Verujem da je Savet ministara već bio formiran pre usvajanja Ustava
7 i, kao što vidimo, i opštinske Skupštine su već negde formirane pre kraja
8 februara. Ali, to je u vreme kada se država formira na najvišem nivou po tim
9 odlukama Skupštine u Ustavu. Tek onda vidimo formiranje organa na najvišem
10 nivou.

11 P: Da, ali ja pokušavam da se oslonim na ono o čemu ste Vi već
12 svedočili. Znači, gospođo Hanson, činjenica je da nisu sve Skupštine srpskog
13 naroda oformljene u periodu decembra, da kažem, kraj februara 1992. godine, na
14 teritoriji. Zar ne?

15 O: Tako je, nisu sve.

16 P: Neke su formirane u maju i junu 1992. godine čak. Zar ne?

17 O: Tamo gde sam videla da se srpske Opštine, ili Opštinske skupštine,
18 odvajaju od neke postojeće opštine, to je uglavnom urađeno znatno pre juna.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vidimo da su one opštine, gde su Srbi bili u značajnoj većini, nisu osećale
2 toliku potrebu da se preimenuju ili da naprave neke korake koji su predviđeni
3 planovima "A" i "B", zbog toga što već imaju kontrolu nad opštinskim organima i
4 nemaju potrebe da formiraju paralelne organe. Tako da u tim slučajevima ne
5 vidimo ništa što se zove "srpska opština" do nekog kasnijeg datuma...do, kao što
6 Vi kažete, do maja, juna.

7 P: Hvala Vam. Ja samo pokušavam da... da ponovo razjasnim jednu činjenicu
8 koja, mislim, da nije dovoljno razjašnjena. Ti krizni štabovi, partijski, koji
9 se formiraju po osnovu ovog Uputstva, u momentu kada se formiraju organi
10 Republike Srpske na opštinama - mislim na Skupštinu opštine, na Izvršni odbor-
11 oni faktički u tom momentu, ti krizni štabovi - pošto su to partijski, a ne
12 državni organi - prestaju da imaju ikakav uticaj na državne organe. Je l' se
13 slažete Vi sa mnom?

14 O: Ne, ne slažem se.

15 P: Gospođo, krizni štabovi. Postoje krizni štabovi, mora da postoji
16 distinkcija između partijskih, znači, kriznih štabova SDS-a, i kriznih štabova
17 opština. I sami ste malopre govorili o tome, o tome govorite i u radu. Zar ne?
18 Je l' postoji ta distinkcija?

19 O: Kao što sam napisala u izveštaju, ima puno dokaznog materijala koji
20 pokazuje da je bilo preklapanja između te dve stvari. Naime, tamo gde krizni
21 štabovi deluju kao Opštinska skupština, oni još uvek koriste partijski pečat i
22 partijske memorandume za svoje dokumente, i nema nekog bitnog razgraničenja
23 između izveštaja Kriznog štaba u Ključu, koji pokazuje da je postojao savršen
24
25
26
27
28
29
30

1 kontinuitet između kriznog štaba SDS-a, kriznog štaba Opštinske skupštine i
2 kasnije Ratnog predsjedništva Skupštine opštine. Vidim da postoji kontinuitet,
3 vidim da postoji neka razlika u tome kako se to i prezentira i u terminologiji.
4 I kao što sam rekla, u aprilu vidimo da se oni proglašavaju za Krizni štab
5 Skupštine opštine, ali ne vidim da je prekinut kontinuitet u sastavu ili u
6 njihovim zadacima, ili u tome kako oni sebe vide. Osim toga, to su krizni
7 štabovi srpskih opština, nisu to krizni štabovi nekih ranije postojećih
8 opštinskih organa koji su već osnovani.

9 P: Gospođo, ja nisam želeo da Vas prekidam da mi ne bi bilo zamereno,
10 ali zaista, ja sam Vas pitao vrlo jednostavno pitanje, a vi na pola stranice mi
11 odgovarate. Ja Vas molim da se koncentrišete samo na pitanje i budite ljubazni
12 dajte mi odgovor. Ja s... ja Vas ne pitam ovde o kontinuitetu ili diskontinuitetu,
13 to nije pitanje. Do toga ćemo tek da dođemo. Ja Vas pitam, pošto Vi kažete da
14 postoji kontinuitet, ako postoji kontinuitet, onda znači da postoji veza između
15 dva različita organa u kojoj je jedan organ krizni štab partije, a drugi organ
16 je krizni štab opštine. Samo mi recite da li postoje krizni štabovi partije i
17 krizni štabovi opštine?

18 O: Srpska opština je takođe bila tvorevina SDS-a. Ja ne vidim razliku
19 između kriznog štaba partije i kriznog štaba srpske opštine.

20 P: Pa valjda, gospođo, je opština tvorevina srpskog naroda, a ne
21 partije. Partija samo izražava volju naroda, zar ne?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Opština, tačnije srpska opština, vidimo da je ona formirana po
2 direktivi partije SDS.

3 P: Pa, gospođo, to je zbog toga što je 99% srpskog... srpskih glasača, sad
4 znači, srpskog korpusa glasalo za program i za... i bilo član ili glasalo za
5 Srpsku demokratsku stranku, zar ne? Kao što su i Muslimani i Hrvati glasali za
6 svoje nacionalne stranke. Zar nije to tačno?

7 O: 99% mi se čini malo preterano, jer je bilo i drugih partija osim
8 nacionalnih partija, tako da ne bih rekla da je 99% srpskih glasača glasalo za
9 SDS.

10 P: Ali dobro. U svakom slučaju većina srpskih glasača je glasala za SDS,
11 zar ne?

12 O: Tako je.

13 P: Vi hoćete da kažete da je stranka... Srpska demokratska stranka
14 nametnula srpskom narodu protiv njegove volje formiranje srpskih opština na
15 teritoriji Bosne i Hercegovine?

16 O: Ne.

17 P: E, hvala Vam. Napokon smo došli gde... Znači, Srbi većinski daju na
18 izborima poverenje stranc... Srpskoj demokratsko stranci. Srpska demokratska
19 stranka ima većinu u Parlamentu koji se formira... u Parlamentu, u Skupštini
20 srpskog naroda. Je l' tako?

21 O: To su dve različite stvari. Izbori su bili za Skupštinu Republike
22 Bosne i Hercegovine, ako govorite o tim izborima. To se razlikuje od Skupštine
23 srpskog naroda.

24 P: Gospođo, izbori su 1990. godine za zajedničku Skupštinu. Većinu
25
26
27
28
29
30

1 srpskih glasova je dobio SDS. Nakon toga, u januaru 1992. godine, srpski narod
2 formira Skupštinu srpskog naroda i od... i donosi... ne, u januaru, nego Skupština
3 srpskog naroda, koja je ranije već formirana, donosi Deklaraciju o osnivanju o
4 Republici Srpskoj, zar ne?

5 O: Tako je.

6 P: Ta... taj Parlament koji je doneo odluku o formiranju Skupštine... o
7 formiranju Republike Srpske je Skupština srpskog naroda gde SDS ima ponovo
8 većinu, zar ne? I to apsolutnu većinu.

9 O: Tako je.

10 P: Sada da se vratimo ponovo na početak mog pitanja, gde smo se
11 zaglavili. 28. februara se donosi Ustav Republike Srpske i nakon toga počinju da
12 se formiraju organi Republike Srpske u skladu s ustavnim rešenjem, zar ne?

13 O: Kao što sam već rekla, vidimo da su neki formirani pre 28. februara,
14 kao što je Savet ministara, kao što su srpske Skupštine opština.

15 P: Gospođo, Savet ministara je jedno privremeno savetodavno telo koje je
16 formirano pre nego što je formirana Vlada i trajalo je još nekih mesec dana
17 nakon formiranja Vlade Republike Srpske. Zar to nije tačno? I posle je prestalo
18 da postoji.

19 O: Da.

20 P: Gospođo, ne mogu se formirati organi vlasti pre nego što se donese
21 Ustav određene države u kojoj se uredi njeno uređenje, kako državno, tako i...
22 tako i teritorijalno, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ova Republika Srpska bila je nova tvorevina i u velikoj mjeri pisala
2 je vlastita pravila. Ja ne vidim da postoji nekakvo proturječje, najprije u
3 pogledu organa i zatim da proglasite svoj teritorij, pa da onda pišete Ustav.

4 P: Dobro. U svakom slučaju, kako bilo da bilo, velika većina organa na
5 teritoriji Republike Srpske se formira u martu, aprilu, i maju 1992. godine, zar
6 ne?

7 O: Ako kada kažete "Vlada" na republičkoj razini, onda da.

8 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ispravak na zapisnik, molim Vas. 67.
9 stranica 3 redak. Pitanje je bilo "maj 1992." , a ne 1991. čini mi se.

10 G. ZEČEVIĆ: Hvala Vam, gospodine Panteliću.

11 P: Gospođo, u momentu kada na određenoj teritoriji u kojoj su formirani
12 organi, kada kažem "organi" : Skupština, Izvršni odbor, Opštine, kada na toj
13 teritoriji dođe do sukoba, kada izbiju sukobi, u tom momentu se formira krizni
14 štab te opštine. Zar nije tako?

15 O: Nije to obrazac kojega ja vidim.

16 P: Gospođo, juče ste komentarisali, i danas ste, malopre ste pomenuli
17 Ključ. I... i čitali smo izveštaj ovde Kriznog štaba Ključ koji je podnet
18 Skupštini opštine Ključ u julu 1992. godine. Sećate se tog dokumenta?

19 O: Da.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ZEČEVIĆ: Samo da... izvinite me da... da pronađem taj dokument.
2 P: To je Vaš tabulator broj 38, ako mi date samo minut ja ću...
3 O: Meni se čini 39. A, ustvari oprostite, oprostite.
4 P: Ne, 39. tačno. U pravu ste Vi, a mislim da se -
5 O: To je 41. 41.
6 G. ZEČEVIĆ: Sad ću Vam dati tačnu referencu. Izvinjavam se, samo...
7 referenca je 65ter 813, juče je dobio P broj, ali ja sada u mojim... pošto sam
8 preskočio ne mogu da nađem koji je tačan broj. 43?
9 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] P431.
10 G. ZEČEVIĆ: Hvala Vam. 431.
11 P: Gospodo, ovo je izveštaj o radu -
12 G. ZEČEVIĆ: Možemo li da ga dobijemo na... na monitoru, molim Vas.
13 P: - ovo je "Izveštaj o radu Kriznog štaba (Ratnog predsedništva)
14 Skupštine opštine Ključ u periodu od 15. maja 1992. godine do danas." A dole
15 piše "juli 1992. godine". Je l' se sećate da ste... da smo o to... da ste o tom
16 dokumentu juče govorili?
17 O: Da.
18 P: I Vi ste juče, kada ste govorili o tom dokumentu, upravo koristili
19 ovaj dokument da pokažete kontinuitet između kriznog štaba SDS-a i kriznog štaba
20 opštine, pa zatim ratnog predsedništva itd. Sećate se toga?
21 O: Da.
22 P: E sada, evo na samom početku dokumenta, to je strana 2, kaže ovako:
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "Krizni štab formiran na Izvršnom odboru Srpske demokratske stranke
2 Ključ, 23. decembra 1991. godine. Polovinom maja," misli se na 1992. godinu
3 "proširen je s određenim brojem članova, predstavnika vlasti i tranformisan u
4 Krizni štab Skupštine opštine Ključ, na sednici koja je održana 14. maja 1992.
5 godine, jer nije bilo uslova i pretpostavki za sazivanje Skupštine opštine radi
6 izbora i verifikacije članova Kriznog štaba Skupštine opštine."

7 Gospođo Hanson, iz ovoga je evidentno da je... da postoje dva različita
8 krizna štaba, zar ne?

9 O: Ne postoje oni u isto vrijeme. Krizni štab SDS-a postaje Kriznim
10 štabom Skupštine općine.

11 P: Ali, gospođo Hanson, kaže da se proširuje postojeći štab SDS-a,
12 proširuje se sa predstavnicima vlasti i transformiše se. To piše u dokumentu.

13 O: Da, tako piše.

14 P: Što znači, krizni štab SDS-a sa dodatkom predstavnika vlasti postaje
15 Krizni štab opštine. Zar ne?

16 O: Da.

17 P: A, recite mi, zar nije istina da je 7. maja 1992. godine - i taj smo
18 dokument juče gledali - tek formirana Srpska opština Ključ ?

19 O: A, gdje se to vidi?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Sad ću Vam pokazati i taj dokument iz koga ćete videti. I juče smo
2 ga...

3 G. ZEČEVIĆ: Izvinjavam se, samo momenat. To je dokument 65ter, 795. To
4 je i takođe juče dobio... verovatno je 438 ili nešto slično.

5 GĐA. SEKRETAR: [simultani prevod] Ako ja mogu pomoći, to je dokazni
6 predmet P450.

7 G. ZEČEVIĆ: Hvala Vam.

8 P: Gospođo, jeste našli? Komentarisali ste da je tu velikim slovima
9 pisana Autonomna regija bosanska Krajina, zato što se ta... toga dana opština
10 Ključ uključila u tu autonomnu regiju.

11 O: Ovo je dokument koji piše "Krizni štab opštine Ključ", a datum je 7.
12 maj, a što znači da su i prije toga datuma, prije datuma kada su dali taj koji
13 navode u izvještaju, da je SDS, odnosno njegov krizni štab sebe nazivao
14 Općinskim kriznim štabom općine Ključ. Ja sam upoznata s tim dokumentom, ali ne
15 vidim da on kaže kako je Srpska općina tek tada tu uspostavljena. Naime, evo ja
16 to sada upravo tražim.

17 P: Moguće da sam ja u vidu imao i... i neke prethodne dokaze koje smo mi
18 imali ovde pred Sudom, pa nam je taj datum ostao u... u sećanju da je tog dana
19 formirana Skupština o... Skupština opštine Ključ, Srpska opština Ključ. Ja sam
20 mislio da Vam je to poznato. Ako ne, to ćemo pripremiti, pa ću Vam dati... dati
21 taj dokument.

22 Gospođo, da se vratimo na ovaj prethodni dokument o kome smo pričali gde
23 se krizni štab SDS-a transformisao u Krizni štab Skupštine opštine... u kome
24 kaže,

25

26

27

28

29

30

1 u onom stavu koji sam pročitao malopre da na sednici koja je održana 14. maja
2 god... te godine je formiran Krizni štab opštine Ključ. Znači, 14.maja. i to kaže
3 zato što nije bilo uslova i pretpostavki za sazivanje Skupštine opštine radi
4 izbora i verifikacije članova Kriznog štaba Skupštine opštine.

5 Ja Vas ponovo pitam, da li Vi ostajete pri tome da se u tom slučaju ne
6 radi o dva različita organa?

7 O: Kako sam upravo kazala, prošli dokument pokazuje nešto što je
8 postojalo kao Krizni štab opštine i prije 14. maja. Ja se slažem da apstraktno
9 govoreći, dakle, u tehničkim izrazima krizni štab stranke treba biti nešto
10 različito od kriznoga štaba opštine. E sad, u praksi - kako se pokazalo na osnovi
11 dokaza koje sam ja pregledala - u srpskim općinama ja ne vidim tu razliku, ne
12 vidim razliku između to dvoje. Ja vidim veliku količinu podudarnosti, zbrku u
13 terminologiji, u procedurama. I stavlja se naglasak na kontinuitet, kao što piše
14 u trećem odlomku, gdje se kaže da se krizni štab sastao kao organ SDS-a.

15 P: Drago mi je da bas /sic/ makar u apstraktnim, tehničkim izrazima s...
16 se saglasili sa mnom. Ja Vas... ja Vas pitam. Nije li Vaša zabluda u tome da se
17 radi o jednom te istom organu kome postoji kontinuitet? Zar ona ne proizilazi
18 sam... iz same činjenica da isti ljudi faktički prelaze iz jednog u drugi organ?
19 Zar nije to ključni kontinuitet o kome Vi pričate?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja govorim o kontinuitetu kako ga vide članovi kriznoga štaba. Sam
2 Karadžić je kazao: "Sjećate se "A" i "B". Na početku rata smo imali naše krizne
3 štabove." I onda govori o "A" i "B". I onda se govori, kaže: "To su ovlasti
4 općine," on kaže "Mi smo držali vlast čvrsto zahvaljujući 'A' i 'B'." I to je
5 taj kontinuitet kojega ja vidim iz dokumenata.

6 G. DOBBYN: [simultani prevod] Samo ispravak na zapisnik. Radi se o vrlo
7 maloj stvari koja ipak donekle mijenja značenje. Stranica 70, 25 radak, zadnja
8 riječ je, piše: "tu, u značenju, također", a mislim da bi trebalo pisati "u
9 značenju dva".

10 G. ZEČEVIĆ:

11 P: Kada se, gospođo, kada se pozivate na... kada se pozivate na ovu izjavu
12 gospodina Karadžića, je li to mislite na izjavu sa Skupštine iz 1995. godine
13 koja Vam je juče pročitana?

14 O: Da.

15 P: To je Vaš tabulator, čini mi se broj 5, oznaka dokumenta je P438.

16 G. ZEČEVIĆ: Ako možemo da ga dobijemo.

17 P: I pokazan Vam je taj dokument i Vi ste komentarisali... Vi ste
18 komentarisali ovaj deo koji ste malopre ponovili u kome se Karadžić hvali kako
19 je varijanta "A" i "B" dala rezultate itd. i Vi ste rekli: "To je jedna
20 Skupština u kojoj se raspravljalo o vojnim pitanjima."

21 Gospođo, zar nije istina da je to jedna od najozbiljnijih epizoda u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 istoriji Republike Srpske i poznati raskol i sukob između gospodina predsednika
2 tadašnje Republike Srpske, gospodina Karadžića, i Vojske Republike Srpske,
3 odnosno generala Mladića. Zar nije to tačno?

4 O: Sukob je trajao od 4. pa do 8. mjeseca 1995. Nije to, zapravo to je
5 samo bilo jedno od pitanja na ovoj Skupštini.

6 P: Gospođo, ja Vam tvrdim da 98% ovog dokumenta se odnosi na sukob
7 Karadžića i Mladića. Pročitaću Vam na strani 184 srpskog teksta, ako možemo da
8 ga dobijemo, šta kaže Karadžić. Mislim da je bitno zbog konteksta u kome se ove
9 izjave govore.

10 G. ZEČEVIĆ: Znači, stranica 184 srpskog teksta. Ja pretpostavljam da je
11 engleski takođe isto, nisam imao vremena da... 184. To bi bilo, verovatno 185.
12 stranica *e-courta*.

13 P: Počinje rečju "Politički obračun u Bosni..."

14 G. ZEČEVIĆ: Ja se izvinjavam, ja stalno govorim 184., a ne 83. U
15 zaglavlju stranice piše 184.

16 P: U svakom slučaju, da ne gubimo vreme, pročitaću dokument. Vi imate
17 dokument, gospođo, ispred Vas u tabulatoru. Kaže ovako, Karadžić govori i
18 citira, to je poslednji pasus.

19 G. ZEČEVIĆ: Hvala Vam, to je ta stranica na srpskom tekstu.
20 Pretpostavljam i da je na engleskom isto.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: I, Karadžić citira *US news daily report* od 12. aprila 1995. godine i
2 kaže da se... da taj *report* ide s naslovom "Politički obračuni u Bosni", i kaže
3 ovako sa... Znač, Karadžić citira *US news daily report*:

4 "Sadašnja muslimanska ofanziva protiv srpskih pozicija u Centralnoj
5 Bosni je prouzrokovala žestoki borbu za vlast unutar rukovodstva bosanskih Srba.
6 Izgleda da je poražen Radovan Karadžić, predsednik separatističke državice.
7 Srpski poznavaooci prilika koji su nedavno posetili Pale, prestonicu bosanskih
8 Srba, izveštavaju da je vojno rukovodstvo na čelu s generalom Ratkom Mladićem
9 zauzdalo predsednika zato što veruje da ih je on pogrešno vodio previše često.
10 On može da daje javne izjave odobrene od vojske, ali ništa više. Izjavljuje se
11 iz tih izvora. Politički on je mrtav."

12 Je l' se... Sećate se? Jeste li pročitali taj deo ovog... ovog dokumenta?
13 Ovo su reči Karadžića, trebalo bi da ste pročitali. Sećate se?

14 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Oprostite, prije nego što svjedokonja
15 odgovori, ja mislim da na 73 stranici u 19 retku nemamo tačno upisano. Ja mislim
16 da piše "uvrede", umjesto ofanzive ili vojna akcija, odnosno vojno djelovanje,
17 možda?

18 G. ZEČEVIĆ: Pa dobro. U svakom slučaju postoji... postoji u... u dokumentu,
19 da ne bi smo gubili vreme, pošto moramo da prekinemo ranije.

20 P: Recite mi samo, gospođo, jeste li imali ovo u vidu? Jeste li
21 pročitali ovaj deo izlaganja gospodina Karadžića?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja sam to pročitala, evo sada. Ne sjećam se jesam li to pročitala
2 ranije ili ne.

3 P: E, reći ću Vam... Pročitaću još jedan deo, imam još možda minut
4 vremena. Znači na sutrada... na su... na sednici od su... o... sutrašnjeg dana. Znači,
5 po...

6 G. DOBBYN: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude. Ja se stvarno
7 ispričavam, ali samo bih htio kazati da ono što vidimo na ekranu, stranica na
8 engleskom i na B/H/S-u nisu jednake. Naime, ovo što je na engleskom, to je ono
9 kasnije, tako da imam samo onaj dio kojim sam se ja služio dok sam ispitivao
10 gospođu Hanson jučer, tako da ne mogu kazati da je to ono što se podudara jedno
11 s drugim.

12 G. ZEČEVIĆ: Dobro. Časni Sude, obzirom da je vreme za... za... za... koje je
13 tražila gospođa Korner, ja bih prestao ovde, pa ću uvaženom kolegi za sutrašnji
14 nastavak obezbediti stranice koje korespondiraju u engleskom tekstu.

15 Hvala Vam, gospođu Hanson, to je sve za danas. Hvala.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođu Hanson, hvala Vam. Sada možete
17 otići i možete se vratiti sutra u 14.15h. Vijeće sutra neće zasjedati ujutro.
18 Sudski poslužitelj će Vas izvesti iz sudnice, a mi moramo riješiti neke druge
19 stvari. Hvala Vam.

20 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Hvala.

21 SUDIJA HALL: [simultani prevod] A uobičajeno upozorenje ponovo vrijedi.

22 GĐA. SVEDOK: [simultani prevod] Da, naravno, časni Sude.

23 [Svedok se povlači]

24

25

26

27

28

29

30

1   GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ja se ispričavam što ponovo
2 pomijem goruće pitanje usvajanja dokumenata. Radi se zapravo o dvije odvojene
3 ali ipak povezane stvari. Časni Sude, prvo sljedeće: popis kojega je gospodin
4 Dobbyn dao Sudu bio je samo popis dokumenata koje će on konkretno predočiti
5 gospođi Hanson. No, uz to, naravno, postoji mnogo dokumenata koji se nalaze na
6 popisu po pravilu 65ter, kojega je podnijelo Tužiteljstvo, a koji su navedeni u
7 fusnotama njezina izvještaja. Mi smo još jedanput provjerili postoji li odluka o
8 tome kako usvajati u spis te dokumente. Ja ne znam, časni Sude, imate li Vi to
9 odštampano ili ne. Mislim da je *e-mail* poruka jutros poslana svima u sudnici.
10 Prema onome što je kazao sudac Harhoff na konferenciji po pravilu 65ter od
11 14.10.2009. godine, Vi ste iznijeli nekoliko alternativa. No, nismo uspjeli
12 pronaći rješenje u pogledu toga kako će se sve to odvijati. Mi smo možda to
13 propustili, ali ipak mislimo da nismo.

14   Naravno, časni Sude, ovo je važno ne samo za ovoga svjedoka, nego i za
15 sljedećega, Christiana Nelsena, gdje opet imamo jedan manji odabir dokumenata
16 koji je zapravo učinjen s ciljem postavljanja pitanja svjedoku na osnovi tih
17 dokumenata. Međutim, postoje mnogi dokumenti koji se navode u fusnoti izvještaja
18 a koji su na popisu po pravilu 65ter. Mi, dakle, tražimo da se donese odluka,
19 ili pak tražimo smjernice Vijeća u vezi s time, na koji ćemo način predlagati
20 ove dokumente na usvajanje u spis.

21   E sada, zajednička stvar je ona kojom smo se bavili jučer u pisanoj
22 odluci. Časni Sude, ovo se zapravo pojavilo u onome tzv. mehanizmu Đerića, kada
23 imate veliki broj dokumenata ali ograničenu količinu vremena i načina na koji
24
25
26
27
28
29
30

1 se baviti dokumentima. Mi smo iz Vaše odluke od 26. listopada shvatili da, tako
2 naime piše u odluci, koji su to razni koraci koje treba učiniti. I bojim se, ali
3 ja sam pretpostavila da smo mi takve korake poduzimali, pa me odnekle iznenađuje
4 to što je zahtjev odbačen, i to zato što je 4. novembra kazano da u slučajevima
5 kada se nađemo u složenim situacijama, poput uvođenja velikog broja dokumenata,
6 zatražićemo da se napiše zahtjev.

7 No, može se kazati da sam ja potpuno zaboravila na tu odluku iz novembra
8 zato što je to bilo usred duge rasprave i opet o usvajanju dokumenata. No, u
9 svakom slučaju, časni Sude, nameće se pitanje, zapravo, što je to vrlo veliki
10 dokumenata. Kod Đerića bilo ih je 100, ali sa svjedokom za kojega sam podnijela
11 taj zahtjev nije bilo ni blizu toga.

12 Dakle, zahtjev je odbačen zato što se kaže da smo mi propustili
13 podnijeti zahtjev, te smo propustili kazati na koji je način to povezano s
14 optužnicom. Pa, časni Sude, možda je naša greška, ali mi smo mislili da smo sve
15 to naveli kada smo kazali da oni ulaze u razne kategorije kriznoga štaba itd. I
16 sada upravo dolazim na to, a mislim da je to, mogu kazati, stav Obrane, da bismo
17 stvarno bili zahvalni da se odredi vrijeme kako bismo u cijelosti mogli to
18 riješiti i dobiti pisane upute u tom pogledu. Možda, časni Sude, ćemo još morati
19 raspravljati pred Vama, časni Sude, o tome kako ćemo riješiti pitanje usvajanja
20 dokumenata, ali to je sada naš stav trenutni.

21 No, hitno je, naravno, zato što moram vidjeti kako će to biti s
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokumentima za gospođu Hanson i gospodina Nielsena koji se nalaze na popisu po
2 pravilu 65ter.

3 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da li Obrana ima kakvoga prigovora na
4 prihvaćanje ovih daljnjih dokumenata koji se nalaze u fusnoti izvještaja
5 vještaka?

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] A, koji se nalaze na popisu po pravilu
7 65ter?

8 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Na one koji su na popisu po pravilu
9 65ter, prigovora nemamo.

10 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Dopustite mi da malo razmislim, zato što
11 uvijek moram analizirati stav Tužiteljstva. Znate, možda se tu nešto vrti u
12 krug, ali ne. Ne, za sada nemamo prigovora.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] E ovo mudar čovjek govori, gospodine
14 Panteliću, stvarno. Razmisliti prije nego što se progovori.

15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja se nadam da ništa ne
16 sugerirate u tom smislu.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Nikako ne. Naravno, mi smo vrlo dobro
18 obaviješteni.

19 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, mi smo upozoreni unaprijed.

20 [Sudije većaju]

21 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Što se tiče općeg načina prihvaćanja
22 dokumenata putem iskaza svjedoka 92ter i vještaka, Vijeće se slaže da je dobra
23 ideja provesti raspravu o tome i dati stvarno jasne smjernice. Mi smo mislili da
24 je sve sasvim jasno, ali očito još uvijek nije, pa mislimo da je dobar način da
25 se to raspravi.

26

27

28

29

30

1   Možda bismo trebali organizirati jednu sjednicu po pravilu 65ter s tim
2 ciljem negdje početkom nove godine, ili alternativno Vijeće bi moglo to između
3 sebe raspraviti pa Vam dati smjernice u tom pogledu. No, u interesu efikasnosti,
4 bilo bi možda korisno da se svi nađemo, da sjednemo za stol, te da raspravimo to
5 pitanje prije nego što usvojimo konačne smjernice.

6   GĐA. KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, bilo bi od pomoći kada biste
7 možda Vi donijeli neku radnu verziju smjernica, pa da onda mi iznesemo svoje
8 prijedloge na to. Možda je to najdjelotvorniji način.

9   SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] To smo i mi mislili.

10   G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, i nama bi to tako odgovaralo, a onda
11 se može početkom ove godine održati jedna sjednica po pravilu 65ter.

12   SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U pogledu ovog drugog pitanja, koje
13 se odnosi na dodatne dokumente koje bi trebalo usvojiti putem svjedokinje Hanson
14 i svjedoka Nielsena, Vijeće je bilo gledišta da bi to moglo dovesti do štete po
15 Obranu, ukoliko nisu obaviješteni da će se usvajati u spis i ti dodatni
16 dokumenti. No, budući da nitko od odvjetnika nema nikakvih problema s tim, onda
17 se mi slažemo. Prema tome, svi se usvajaju.

18   GĐA. KORNER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

19   SUDIJA HALL: [simultani prevod] Nastavljamo sutra u 14.15h.

20   SUĐSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

21   ... Sjednica završena u 13.43h.

22   Nastavak zakazan za četvrtak

23   10.12.2009 u 14.15h.

24

25

26

27

28

29

30